časopis gréckokatolíckej cirkvi · 37. ročník · 19. číslo · 11.09.2005 · 15Sk/Kč

slovo

Eucharistické zázraky

Odpustový Klokočov

George Martin Kuzma

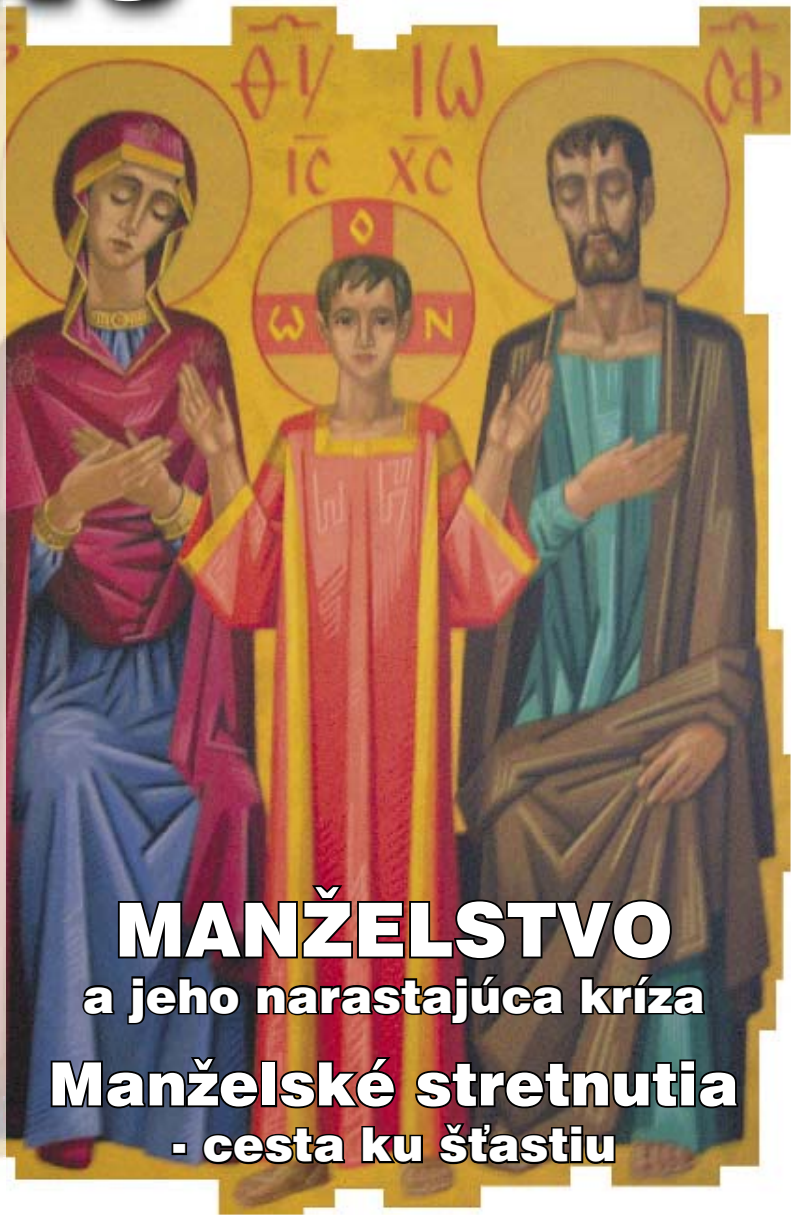

MANŽELSTVO
a jeho narastajúca kríza

Manželské stretnutia
- cesta ku šťastiu

ÚVODNÍK

Mgr. Miroslav Bartoš
popradský
protopresbyter

Všetci sme súčasťou veľkých dejín ľudstva. Život človeka je skoro ničím v porovnaní so šiestimi miliardami ľudí žijúcimi na zemi, a súčasne je naša jedinečnosť znakom veľkosti a dôstojnosti každého jedného stvoreného človeka – teda aj nás.

Dvadsiate storočie bolo storočím veľkých historicko – spoločenských zmien. Boli to viaceré politické strany a režimy, ktoré ovplyvnili chod dejín a poznačili tak osudy i životy miliónov ľudí. Dve svetové vojny ukázali, aká silná a ničivá dokáže byť pýcha človeka a jeho túžba po svetovláde. Rozvoj vedy a techniky popritom výrazne uľahčil materiálny spôsob života ľudí, no pomohol im aj k vzdialeniu sa od viery.

Aj v živote Cirkvi sa udiali veľké udalosti. Na jednej strane veľké prenasledovanie a útlak až po likvidáciu cirkevných spoločenstiev. Na druhej strane sa od čias Pia X. rozširovalo častejšie prijímanie Eucharistie. Druhý vatikánsky koncil priniesol ducha obnovy a oživenia cirkevných štruktúr i života veriacich. Pôsobením Svätého Ducha vznikli a dodnes sa rozvíjajú cirkevné hnutia a spoločenstvá.

Boh nás vsadil do doby, ktorá je pre človeka dosť komplikovaná. Dôvodom je spomínaná minulosť, ale aj prítomnosť plná ľahostajnosti a boja proti viere v Boha. Relativizujú sa spôsoby správania. Človek je presviedčaný, že nie sú potrebné žiadne zásady a poriadok. Je vedený k nepravej slobode. Najmä mládeži sa ponúka ľahký štýl života, falošné idoly, egoistické a samoľúbe správanie, pri ktorom dobro a láska k blížnemu nemajú miesto. Na dosah sú aj zdanlivé „duchovné" zážitky často podporované drogou. Toto všetko napĺňa ich vnútro až po okraj.

Pri akomkoľvek vonkajšom tlaku však zostáva človek človekom. Jeho vnútro hľadá naplnenie pravdou. Aj keď zblúdi a zažije prázdnotu, môže zdvihnúť hlavu a obrátiť svoj pohľad na niečo zmysluplné.

Zážitky privádzajúce k obráteniu sú rôzne. Môže to byť aj obyčajné stretnutie s človekom, ktorého prítomnosť, slová a spôsob života sú zážitkom Boha. Takto sa napĺňajú Ježišove slová: „Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach" (Mt 5, 16). Svetlo človeka žijúceho podľa evanjelia sa stáva majákom pre ľudí, ktorí stratili orientáciu a zmysel života. Hľadajúci človeka je takýmto príkladom oslovený a pozvaný k obráteniu.

Aby naše svedectvo malo silu, potrebuje byť živené prameňom, ktorým je Boh – Láska. V osobnej i spoločnej modlitbe sa s ním rozprávame a tiež načúvame jeho hlasu. Čítanie Svätého písma, na ktoré si vieme nájsť čas, nás skrze Svätého Ducha spája so živým Slovom. Prijímaním sviatostí sa dotýkame Krista. No najväčším dotykom človeka s Bohom je sväté prijímanie.

Stvorenie - človek zeme - tak dostáva možnosť dotýkať sa neobsiahnuteľného. Sv. Ján Zlatoústy povedal: „V prípade eucharistických tajomstiev nehľaďme iba na to, čo sa javí zmyslom, ale držme sa jeho slov. A keďže Slovo povedalo: Toto je moje Telo (Mt 26,26), podrobme sa a verme, hľadiac na to očami viery. Kristus nám tu totiž nedal nič zmyslové. Boli to len samé duchovné skutočnosti, ale dal ich cez veci prístupné zmyslom. Keby si bol bez tela, dal by ti tieto nadzmyslové veci bez zmyslovo vnímateľných spôsobov. Ale keďže je duša spojená s telom, podáva ti duchovné skutočnosti cez zmyslovo vnímateľné veci."

Eucharistia je vrcholom lásky Boha k človeku, ktorá pramení na kríži, kde zomiera on sám za nás. „Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta" (Jn 6, 48-51).

Ježiš sa nám daruje dvojako. Obetou na kríži sa nám dostáva daru vykúpenia a odpustenia hriechov a Eucharistiou sa nám dostáva pokrmu, ktorý nás nielen duchovne posilňuje, ale aj premieňa na synov a dcéry nebeského Otca a robí nás spoločenstvom. V Konštitúcii Lumen gentium sa píše, že „účasť na Kristovom tele a krvi spôsobuje, že sa stávame tým, čo prijímame" (Svetlo národov čl. 26). Sv. Cyril Jeruzalemský hovorí: „Stávame sa tak skutočnými nositeľmi Krista, lebo jeho telo a jeho krv sa rozdeľujú do našich údov. Podľa slov svätého Petra - stávame sa účastnými na Božej prirodzenosti (2 Pt 4, 8)".

Živá prítomnosť Boha v nás je dôvodom veľkej nádeje a sily, ktorá sa môže prejavovať aj napriek našej ľudskej slabosti, čím sme schopní vydať svedectvo viery a lásky. Eucharistický kresťan sa tak stáva svetlom sveta: „Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť" (Mt 5, 14).

Svätý Duch skrze Cirkev vždy odpovedal na aktuálne potreby doby. Náš blahoslavený biskup-mučeník Pavol Peter Gojdič, OSBM, v čase druhej svetovej vojny v roku 1943 vyhlásil v Prešovskej eparchii Eucharistický rok. Chcel tým posilniť veriacich v beznádeji vojny pravou nádejou - Ježišom Kristom. Vyvrcholením roka bola slávnostná svätá liturgia v našej katedrále a následný eucharistický sprievod mestom. Vnútorná obroda veriacich vyvrcholila vonkajšou manifestáciou spoločenstva s Kristom v Eucharistii.

Historické súvislosti našej prítomnosti - morálny stav človeka, spoločnosti, vojny a časté teroristické útoky sú dostatočnou výzvou pre Cirkev. Rok Eucharistie, vyhlásený veľkým pápežom Jánom Pavlom II. je odpoveďou. Cirkev nás pozýva k jednému stále trvajúcemu zážitku osobného spojenia človeka s Bohom i medzi sebou navzájom.

Buďme súčasťou pulzu života Cirkvi vo svete aj u nás. Dnes sa začína celoslovenský Eucharistický kongres. Prijmime pozvanie a zúčastnime sa ho v našich farnostiach v tomto týždni. Putujme 15.09. do našej baziliky minor v Lutine a ukážme, že nás Eucharistia živo spája. Príďme aj 18.09. do Bratislavy, kde na spoločnej svätej liturgii a eucharistickom sprievode vydáme svedectvo o sile spoločenstva Cirkvi zjednoteného okolo Eucharistie.

Tvoj život je v porovnaní so šiestimi miliardami ľudí sveta maličkosťou, ale pre Boha a pre spoločenstvo tvojej farnosti – teda pre Cirkev – je vzácny a potrebný. Aj od teba záleží, aká živá a pravdivá bude Cirkev dneška.

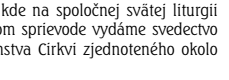

vyberáme z obsahu

Tajomná prítomnosť 3
Správy z kresťanského sveta 4
Správy z domova 5-7
Manželské stretnutia-cesta k šťastiu 8-9
Manželstvo a jeho narastajúca kríza 10-11
Môj podiel zodpovednosti 11
Second hand friends 12
Mojžiš zostupuje z vrchu I. 13
Svätá všechválna mučenica Eufémia 13
Ako som našiel zmysel života 14
Mučeník svedomia 15
Ako som prestal fajčiť 15
Teoretické východiská ... 16
Míš-Maš 17
Relax 18
George Martin Kuzma 19
Spomienky na Svätú zem 20

Slovo ■ **Časopis Gréckokatolíckej cirkvi** ■ Vydáva Gréckokatolícke biskupstvo a Petra, n.o. ■ Cirkevné schválenie: GBU Prešov, č.j. 3317/99. ■ **Šéfredaktor:** ThLic. Juraj Gradoš ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ **Redaktor:** ThLic. Peter Laca ■ **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoláková, Mgr. Emília Bakajsová ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 1, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, *tel.:* 051-7562 668, *fax:* 051-7562 667, *e-mail:* slovogrk@greckokat.sk, *web stránka:* http://petra.grkatpo.sk/ ■ **Tlač a distribúcia:** Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov ■ **Celoročné predplatné:** *Slovensko:* 390 Sk; *Okolité štáty:* 390 Sk + poštovné 870 Sk; (39 €); *Ostatná Európa:* 390 Sk + poštovné 1050 Sk (44 €); *Zámorie:* 390 Sk + poštovné 1640 Sk (80 $); číslo účtu: 400 180 6151/7500, SWIFT KÓD: CEKO SK BX, var. symbol: 2005 ■ *Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku.* ■ ISSN 1335-7492

Snímky z titulnej strany: Hlavná snímka: M. Klimčák: Sv. rodina (J. Gradoš); Ďalšie snímky: Orvieto (www.italyfarmhousesrental.com), Klokočov 2005 (M. Šangala), biskup Kuzma (archív D. Černý)

MYŠLIENKY O LITURGII

„Toto robte na moju pamiatku!" V liturgii sa uskutočňuje dielo nášho vykúpenia. Slávime Kristovu pamiatku (anamnesis) nie preto, aby sme si na neho spomínali, ale preto, aby sme sa ním stali! Liturgia nás robí Kristom.

Toto neplatí len pre eucharistickú liturgiu, ale presne tak isto aj pre večiereň, utiereň, sv. tajomstvo manželstva ... ! Všetko toto je slávením Kristovho života v nás.

Smrť, pochovanie a vzkriesenie v Kristovi – to je zmysel liturgie – rovnako krstu, večierne, utierne i manželstva i všetkých ostatných.

www.grkat.nfo.sk

Eucharistické zázraky II.

„Druhý vatikánsky koncil právom vyhlásil, že eucharistická obeta je «prameň a vrchol celého kresťanského života» (Lumen gentium 11). «Veď Najsvätejšia Eucharistia obsahuje celé duchovné dobro Cirkvi, totiž samého Krista, nášho veľkonočného Baránka a živý chlieb, ktorý prostredníctvom tela, oživovaného Duchom Svätým, oživovateľom, dáva ľuďom život» (Presbyterorum ordinis 5).

Preto sa pohľad Cirkvi neustále obracia na svojho Pána, prítomného v Oltárnej sviatosti, v ktorej objavuje plné prejavenie sa jeho nesmiernej lásky“ (Ecclesia de Eucharistia 1).

„Reálna prítomnosť živého Krista v Eucharistii je nevyčerpateľným a životodarným prameňom, z ktorého možno čerpať v akýchkoľvek životných situáciách a skúškach. Pastoračné odporúčania Svätého Otca Jána Pavla II. nás teda cielene a znova privádzajú ku Kristovi, ktorý je predstavený ako nevyčerpateľný prameň našej životnej energie pre nové tisícročie, ako opravdivé svetlo, podľa ktorého sa dá vždy správne zorientovať“ (Pastiersky list biskupov Slovenska, 05.12.2004).

Orvieto - procesia. Snímka: www.italyfarmhousesrental.com

Toto si zvlášť uvedomujeme v tomto Roku Eucharistie. Z odporúčaní, ktoré majú obnoviť a znova posilniť našu vieru v živú a reálnu prítomnosť Ježiša Krista v Eucharistii, sa má náležitá pozornosť venovať aj „na pútnických miestach“. Preto sa naše pohľady častejšie upierajú na miesta, ktoré sú známe eucharistickými zázrakmi. Eucharistické zázraky sú mimoriadnymi prípadmi premenenia počas svätej liturgie, ktoré môžeme pozorovať zmyslami. Stávajú sa však viditeľným znakom Ježišovej skutočnej prítomnosti.

Vo svete sa nachádza veľa takýchto miest, kde bolo možné sledovať eucharistické zázraky. Je ťažké dokázať ich historickosť, podobne ako je ťažké pochopiť ich skutočnú podstatu. Niektoré zo zázrakov pretrvávajú vo svojej podstate až dodnes. Iba v Talliansku je známych 69. Ide o mimoriadne skutočnosti, ktoré sú však málo známe i v kresťanskom svete. Dnes si priblížime jedno z nich.

Bolsena – Orvieto

Zázrak sa udial v Bolsene v malom kostolíku sv. Kristíny na brehu jazera rovnakého mena (Lago di Bolsena). Jeden český kňaz, veľmi zbožný, no so silnými pochybnosťami o eucharistickej pravde, sa v r. 1263 rozhodol putovať k pápežovi, aby mu pomohol rozohnať pochybnosti.

Bolsena - Santa Kristina. Snímka: www.seekitaly.com

V Bolsene prerušil cestu a v Kostole sv. Kristíny slúžil svätú liturgiu. Jeho pochybnosti sa tu ešte vystupňovali. A tu sa to stalo: v okamihu premenenia sa chlieb premenil na telo. Celý, okrem miest, kde ho kňaz držal prstami. Telo natoľko krvácalo, že kvapky krvi sa pred očami prítomných roztryskli na korporál. V jeho očiach predstavovali tŕním korunovanú Kristovu hlavu.

Celý rozrušený nebol schopný dokončiť svätú liturgiu. Krvácajúci chlieb ovinul do korporálu a aby nevzbudil pozornosť prítomných, snažil sa pomaly, nenápadne prejsť do sakristie. Napriek úzkostlivej pozornosti padlo niekoľko kvapiek krvi na kamenné dlaždice. Krvavý korporál spolu s kalichom uložil do skrine. Keď sa upokojil, rozhodol sa odísť k pápežovi Urbanovi IV. (1261-1264), ktorý sa vtedy nachádzal v blízkom Orviete. Pápež hlboko dojatý vypočul jeho správu, udelil mu rozhrešenie a do Bolseny hneď poslal miestneho biskupa, aby všetko preskúmal.

Biskup, uvedomiac si, že stojí pred zázračnou udalosťou, zobral korporál a vrátil sa do Orvieta. Pápež Urban IV. mu vyšiel s veľkým zástupom ľudu v ústrety a prevzal premenený chlieb a korporál. Slávnostne ich ukázal ľudu a požehnal ho nimi.

Nasledujúci rok ustanovil pápež Urban IV. bulou Transiturus sviatok Božieho tela. Obyvatelia Orvieta sa rozhodli na pamiatku vystavať chrám. Takto sa zrodil krásny chrám, ktorý pápež Lev XII. (1823-1829) nazval „zlatou ľaliou katedrál“. Jeho výstavba, ktorá bola zamýšľaná už predtým, dostala zázrakom novú silu a podporu. Fasáda tohto chrámu dnes patrí ku klenotom svetového umenia.

Ako následok zázraku v rukách českého kňaza sa, takpovediac, znovuzrodili dve mestá – Bolsena a Orvieto.

S pôvodného oltára, na ktorom sa zázrak udial, zostala len doska, ktorej pravosť potvrdil v r. 1812 pápež Pius VII. (1800-1823). Vedľa vidieť malú jaskyňu, v ktorej boli až do r. 1705 uchovávané kamene postriekané krvou. Dnes sa kamene nachádzajú v novej Kaplnke zázraku. Maľba na oltári znázorňuje vyľakaného kňaza, ktorý sa snaží ukryť krvou postriekaný korporál. Tri zo štyroch kameňov sú vsadené do rámov v malých cibóriách. Štvrtý kameň je vystavený na hlavnom oltári kaplnky, ktorý býva nosený na sviatok Božieho tela v Bolsene.

Orvieto - dóm. Snímka: www.italyfarmhousesrental.com

V Orviete – v kaplnke dómu sa uchováva v relikviári korporál. Ešte i dnes možno na ňom pozorovať škvrny po krvi. Relikviár sa ukrýva v bohostánku. Steny Kaplnky korporála z r. 1356 sú vyzdobené vzácnymi freskami.

Nemožno nespomenúť, že v r. 1506 prišiel pápež Július II. (1503-1513) k maliarovi Rafaelovi, aby zázrak v Bolsene vyobrazil. Túto skutočnosť dnes pripomína nádherná Rafaelova maľba vo Vatikáne.

Aj v Orviete sa každoročne koná známa procesia Božieho tela. A je to vždy veľká slávnosť, plná spomienok a dejinných výjavov, na ktorej je prítomný takmer každý. S katedrály sa vynášajú symboly. Potom Najsvätejšia Eucharistia. Nakoniec korporál. Takto sa v týchto dvoch mestách každoročne obnovuje vzdávanie pocty tomuto eucharistickému zázraku.

Aj v tomto roku mnohí z nás budú cestovať na dovolenku alebo na púť do Ríma. Bolsena a Orvieto ležia vedľa diaľnice A1 medzi Florenciou a Rímom, smerom k jazeru Lago di Bolsena. Je Rok Eucharistie. Využime túto príležitosť a navštívme tieto mesta eucharistického zázraku. Ich návšteva môže byť oživením viery v prítomnosť Ježiša Krista v Najsvätejšej Eucharistii.

František Dancák

Z KRESŤANSKÉHO SVETA

RÍM: Pod základmi Baziliky sv. Pavla za hradbami v Ríme sa možno znova našiel a čiastočne odkryl hrob sv. apoštola Pavla. Odborník z Vatikánu, archeológ Giorgio Filippi, narazil na sarkofág, ktorý podľa nemeckého denníka Die Welt jednoznačne identifikoval ako miesto posledného odpočinku sv. Pavla. Bazilika sv. Pavla bola podľa tradície postavená v 4. stor. nad hrobom sv. Pavla. Základy, ktoré sa pritom postavili, znemožnili prístup k hrobu sv. Pavla (KP/-zg-TK KBS).

POĽSKO: Komunistická tajná služba ŠtB 15 rokov verbovala kardinála Jozefa Glempa ako mladého duchovného. Pokusy prehovárania k neoficiálnej spolupráci zostali neúspešné. Informovala o tom poľská katolícka agentúra KAI. Ako odplatu za jeho neochotu mu komunistickí mocnári v r. 1975 prekazili menovanie za wroclawského arcibiskupa a v r. 1977 za poznaňského arcibiskupa. KAI sa odvoláva na materiály poľského Inštitútu pamäte národa (KIPA / TK KBS).

CHORVÁTSKO: Od 17. do 21. júla sa v Záhrebe konalo zasadanie predsedníctva Rady biskupských konferencií Európy. Na programe stretnutia bola príprava plenárneho zhromaždenia, ktoré sa uskutoční v Ríme od 29. septembra do 2. októbra. Zasadania sa zúčastnil predseda rady Mons. Amédeus Grab spoločne so svojími najbližšími spolupracovníkmi (RV/TK KBS).

MOSKVA: Alexej II., patriarcha Moskvy, 21. júla slávnostne odovzdal ikonu Božej Matky katedrále v Kazani. Ide o známu Kazanskú Madonu, ktorej obraz vrátil Ruskej pravoslávnej cirkvi minulý rok pápež Ján Pavol II. Ako pre agentúru AsiaNews spresnil Vsevolod Chaplin z Úradu pre vzťahy so zahraničím Moskovského patriarchátu, podľa nich sa nemôže hovoriť o návrate ikony, „pretože aj keď má veľký symbolický význam, stále ide o kópiu originálu“ (RV/TK KBS).

BRAZÍLIA: V Rio de Janeiro zastrelili katolíckeho kňaza, ktorý pomáhal pozostalým marcového masakru, ktorý spáchala pravdepodobne polícia. Farár Paulo Henrique Machado (36) bol zavraždený v severnej štvrti mesta Nova Iguacu vo svojom aute, kde ho prepadli a usmrtili piatimi guľkami. Páchatelia mu ukradli peniaze a mobilný telefón a jeho mŕtvolu hodili na ulicu (KP/-zg-TK KBS).

UKRAJINA: Na Ukrajine sa má od nového školského roka zaviesť na štátnych školách dobrovoľný predmet náboženstvo a etika. V súčasnosti odborníci z kresťanských cirkví vypracovávajú učebné plány. Prezident Viktor Juščenko vyslovil projektu svoju podporu, ale vyhlásil, že nový predmet musí byť prijateľný pre všetkých Ukrajincov (KP/-zg-TK KBS).

MAĎARSKO: Ako informovala tlačová kancelária Biskupskej konferencie Maďarska, polovica detí v Maďarsku prijíma krst v Katolíckej cirkvi. V Maďarsku je registrovaných 6 miliónov katolíkov, čo je 59% obyvateľstva. Minulý rok sa v krajine narodilo 95 000 detí a z nich bolo 47 000 pokrstených v Katolíckej cirkvi (KP/-zg-TK KBS).

NA ŽELANIE PÁPEŽA VW NESKONŠTRUUJE NOVÝ PAPAMOBIL

Automobilka Volkswagen neskonštruuje nový papamobil pre pápeža Benedikta XVI. „Tieto plány sme už zrušili,“ povedal hovorca koncernu Volkswagen. „Vyhoveli sme tak želaniu pápeža. Svätý Otec sa uspokojí s vozidlami, ktoré má a výrobcom automobilov navrhol, aby namiesto papamobilu dali k dispozícii vozidlá na charitatívne účely. Tento návrh v súčasnosti skúmame.“ Po zvolení nemeckého kardinála za nového pápeža vyjadrila automobilka vo Wolfsburgu plán skonštruovať nový papamobil.

Snímka: perso.wanadoo.fr

KP/-zg-TK KBS

DETI HOMOSEXUÁLNYCH PÁROV POKRSTIŤ NEMOŽNO

Kanadský kardinál Marc Quellet nedávno pripomenul, že Cirkev deti homosexuálnych párov pokrstiť nemôže: „Keď ako príklad vezmem krstný obrad v zmysle kanonického práva, tak nemôžeme prijať podpis dvoch mužov alebo dvoch žien krstenca. S novým zákonom, ktorý umožňuje homosexuálne partnerstvá, sa budú objavovať mnohé takéto situácie a hrozí, že sa naruší používanie našich posvätných miest, archívov a iných aspektov spoločenského života.“ Generálny sekretár Biskupskej konferencie Kanady Benoit Bariteau pripomenul kánon 868 CIC/1983, kde sa hovorí: „Aby sa dieťa dovolene pokrstilo, vyžaduje sa: ... 2. aby bola opodstatnená nádej, že bude vychovávané v katolíckom náboženstve; ak taká nádej úplne chýba, má sa krst podľa predpisov partikulárneho práva odložiť, pričom sa rodičom vysvetlí dôvod.“ Bariteau zdôraznil, že príhovor kardinála odráža skutočnosť, že je malá nádej, že dieťa homosexuálneho vzťahu má „rodičov“, ktorí zmenia svoj životný postoj a budú deti vychovávať po katolícky. Žitá homosexualita je od základu proti náuke Cirkvi a taký pár svojím vzťahom iba trvalo a verejne demonštruje svoje pohŕdanie Katolíckou cirkvou. Obaja partneri homosexuálneho vzťahu nemôžu svedomito dať svoj podpis, pretože sa tu automaticky vážne porušuje náuka Cirkvi o manželstve a rodičoch. Aj keby iba jeden partner dal svoj podpis, nemohlo by to zmeniť jeho realitu života vo verejnosti obrátenú proti Cirkvi“

Snímka: www.ciric.ch

KATH-NET/-zg-TK KBS

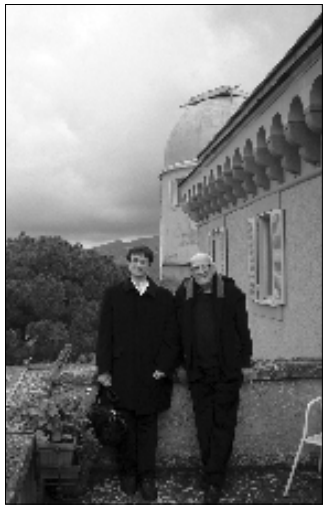

Snímka: www.galaverni.net

VATIKÁN SA ZAUJÍMA O NEBO AJ O HVIEZDY

Všeobecne sa vie, že pozornosť, ktorú venuje Vatikán nebu, je mimoriadna. Rovnako ako o Božie nebo však prejavuje záujem aj o hviezdnu oblohu. V mestečku Castelgandolfo pomáhajú vatikánski špecialisti s výukou budúcich astronómov. A to bez ohľadu na ich vyznanie. Vatikánska hvezdáreň, ktorá patrí medzi najstaršie observatória na svete, vyberá už dvadsať rokov mladých a nádejných vedcov, ktorým zabezpečuje v pápežovom letnom sídle kurzy. „Vatikán chce dať najavo, ako vysoko si cení vedu,“ hovorí britský jezuita otec Chris Corbally. Je nielen zástupcom riaditeľa hvezdárne, ale i dekanom tejto medzinárodnej letnej školy. Zdôrazňuje, že „veda má v ľudskom živote významné miesto, a preto je dôležitá i pre Katolícku cirkev.“

Podľa SME Peter Laca

Zo života farnosti

Dňa 12. júna 2005 sa v Malých Ozorovciach, filiálnej obci farnosti Zbehňov, ktorá sa nachádza v Trebišovskom protopresbyteráte,

konal eucharistický sprievod. Na podnet rímskokatolíckeho kňaza o. Jána Špireka, farára z Veľkých Ozoroviec, mali veriaci obidvoch obradov možnosť zúčastniť sa sprievodu, ktorý sa začal v gréckokatolíckom Chráme Premenenia Pána a pokračoval zastaveniami pri štyroch oltárikoch, ktoré pripravili veriaci. Slávnosť bola ukončená v rímskokatolíckom Chráme sv. Márie Magdalény. V záverečnom príhovore o. Ján zdôraznil potrebu komunikácie medzi veriacim človekom a Bohom, aby sme sa nebáli verejne vyjadriť svoj vzťah k Bohu a našu potrebu upevňovať vieru každý deň svojho života. Zbehňovský kňaz o. Štefan Ančočík z úprimného srdca poďakoval veriacim za ich ochotu, s ktorou sa zúčastnili sprievodu, a povzbudili ich v nebojácnom zachovávaní Božích prikázaní.

Všetci zúčastnení prejavili hlboké dojatie zo stretnutia s eucharistickým Ježišom Kristom, ktorý je zmyslom ľudských dejín a celého sveta. Nech je Boh Otec zvelebený za požehnaný deň, ktorý sme spoločne prežili.

Štefan Ančočík

Posviacka kríža v Geraltove

Na sviatok sv. proroka Eliáša 20.júla navštívil našu farnosť vladyka Ján. Táto návšteva bola spojená s posviackou kríža pred naším chrámom. Aj keď sviatok sv. Eliáša nepatrí medzi veľké sviatky, aj tak Boh rozdával svoje milosti počas celej našej slávnosti a celej sv. liturgie.

V homílii vladyka Ján ukázal svätý kríž ako cieľ našej cesty v putovaní do neba a Eucharistiu ako posilu na tejto ceste. Naša vďaka patrí nebeskému Otcovi za silu pri stavaní tohto kríža, ktorý je pre nás znamením našej spásy. Naša vďačnosť patrí nášmu vladykovi za to, že navštívil našu farnosť a lámal nám Božie slovo aj Eucharistický chlieb. A v neposlednom rade chceme poďakovať všetkým tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k výstavbe a posviacke tohto kríža.

Nech Boh žehná všetkých ľudí dobrej vôle.

vďační veriaci farnosti Geraltov

„Kolín nad Malým Lipníkom 06. - 09.07.2005“

Všetko sa začalo v stredu 6. júla príchodom vlaku z Popradu do Plavnice. Pršalo, no z dobrej nálady nám neubudlo. Srdeční obyvatelia

Malého Lipníka nás radi odviezli zo zastávky vlaku až do dediny. Ubytovali sme sa a začal sa náš prázdninový pobyt v duchu motta SDM: „Prišli sme sa mu poklonif“ (Mt 2, 2).

Boli sme rozdelení do štyroch skupín, pomenovaných podľa evanjelistov. Každý deň dopoludnia sme mali s o. Miroslavom Bartošom „mininábožensto“. Večer sme sa zúčastňovali na sv. liturgiách v miestnom chráme. Pri hrách, jedle a zaspávaní sme sa snažili pomáhať si navzájom a hľadať v druhých Ježiša. V piatok, cestou do chrámu, sme hľadali skryté poklady troch kráľov – zlato, kadidlo a myrhu. Našli sme ich! S radosťou sme ich odovzdali Ježišovi prítomnému v chráme v Eucharistii. Piatok vyvrcholil galavečerom. Veľký úspech mal BIBLICKÝ MILIONÁR. Všetci sme sa stali hviezdami gospelovej SUPERSTAR a vytancovali sme si tiež MILIÓNOVÝ TANEC. Nechýbal ani táborák s domácim otcom duchovným Mgr. Alexandrom Andrejkom a lipníckou mládežou, gitara, piesne a špekáčiky. Tetám kuchárkam z Popradu a Svitu ďakujeme za výborné jedlo, varené s láskou. Keby ste vedeli, ako nám chutilo! Mňam! Ani sa nám nechcelo odísť. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

animátori Jarko, Deniska a Majka

SPRÁVY Z DOMOVA

MEDVEDIE/ĽUBOVNIANSKE KÚPELE: Ako po iné roky, aj tohto roka sa v júli uskutočnili dva turnusy letného tábora Makrínka (názov odvodený od sv. Makríny) a o týždeň sa ešte uskutočnil tretí pre stredoškolskú mládež. Tábor organizujú rehoľné sestry sv. Bazila Veľkého v spolupráci s hnutím kresťanských spoločenstiev detí – eR-ko. Prvé dva turnusy boli v obci Medvedie v okrese Svidník a tretí bol v Ľubovnianskych kúpeľoch. Na prvom turnuse, od 18. do 23. júla, sa zúčastnilo viac ako 70 detí prvého stupňa základných škôl a na druhom, od 25. do 30. júla, rovnaký počet detí druhého stupňa. Pondelok 25. júla popoludní medzi deti zavítal vladyka Ján Babjak, SJ, ktorý pre nich v miestnom Chráme sv. veľkomučeníka Demetra slávil svätú liturgiu. V homílii poukázal na skutočnosť, že v letnom tábore možno zažiť veľa zaujímavého. Deti povzbudil, aby svoje zážitky rozšírili aj o duchovný rozmer. Hovoril aj o tom, ako sa vo svojom živote nemáme podobať farizejom. Po svätej liturgii sa všetci stretli na krátkej besede s otcom biskupom.
Spolu s rehoľnými sestrami baziliánkami sú animátormi aj bohoslovci z prešovského gréckokatolíckeho kňazského seminára a aktívni mládežníci z niektorých farností (Ľubomír Petrík/ISPB).

POPRAD: Dňa 26. júna sa konala vo farnosti Poprad prvá odpustová slávnosť svätých apoštolov Petra a Pavla. Nedeľnej slávnosti predchádzala duchovná príprava. V piatok bol uvedený do života viery katechumen Matej. Prijatím sviatostí krstu, myropomazania a Eucharistie dospelým človekom sme si uvedomili, aký veľký dar väčšina z nás od detstva vlastní. V duchu sme si obnovili krstné sľuby a položili si otázku: „Vydávam svedectvo pokrsteného človeka aj ja?“ Svätá liturgia a poklona pred Eucharistiou boli v sobotu pre deti a mládež poďakovaním za prežitý školský rok. Hlavným celebrantom a kazateľom slávnostnej svätej liturgie v nedeľu bol o. Mgr. Pavol Nižník z Ľubice. Jeho slová o živote patrónov našej farnosti nás povzbudili. Odovzdanosť Petra a obrátenie Pavla sú aj pre nás pozvaním k službe Bohu a vernosti Cirkvi. Svätú liturgiu spevom sprevádzal detský, mládežnícky i chrámový zbor (veriaci farnosti Poprad).

STARÁ ĽUBOVŇA: Účastníci oázy nového života základného stupňa z Vislanky, dve oázy nového života prvého stupňa zo Závadky a zo Sulína, ako aj členovia spoločenstva Hnutia Svetlo-Život i spoločenstva rodín – Domácej cirkvi zo Starej Ľubovne sa vo štvrtok 4. augusta stretli v tomto meste v gréckokatolíckom Chráme Matky ustavičnej pomoci, aby slávili Deň spoločenstva na tému: „Jednota vo Svätom Duchu“. Medzi približne 150 účastníkov zavítal prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, ktorý dopoludnia slávil archijerejskú svätú liturgiu. Pred jej začiatkom sa predstavili jednotlivé oázy a vystúpili s pripraveným programom. V homílii vladyka Ján povedal: „Vaše zhromaždenie, na ktorom ste sa zišli, jasne preukazuje, že vo vašom strede je Svätý Duch. Tak, ako Mária povedala Bohu svoje «áno», tak aj vy mladí teraz hovoríte Bohu svoje «áno», a tak máte možnosť preukázať mu svoju lásku. Nech vaša radosť a pokoj duše bude svedectvom pre iných“. S otcom biskupom koncelebrovali niekoľkí kňazi, medzi nimi aj o. Peter Komanický, národný moderátor Hnutia Svetlo-Život

na Slovensku.
Po svätej liturgii nasledovali svedectvá mladých, ktorí chcú prežiť to, o čo sa modlil Ježiš Kristus, keď prosil Otca za svojich apoštolov a za tých, ktorí skrze ich slovo uveria: „Aby všetci jedno boli" (Jn 17,21).
Každoročne sa počas letných prázdnin uskutočňujú na Slovensku, teda aj v Prešovskej eparchii, 15-dňové rekolekcie Hnutia Svetlo-Život. Ich cieľom je vychovávať nového človeka, ktorý prijal nový život, žije novú kultúru a tvorí nové spoločenstvo v duchu evanjeliových hodnôt. Na trinásty deň rekolekcií sa jednotlivé skupiny – oázy stretávajú na dni spoločenstva, kde vydávajú svedectvo o tom, ako mocne Boh koná v ich živote (Ľubomír Petrík/ISPB).

STROČÍN: Gréckokatolícka farnosť v Stročíne v Svidníckom protopresbyteráte prežívala v sobotu 6. augusta, na sviatok Premenenia Pána, veľkú slávnosť – posviacku novej farskej budovy, ktorú veriaci postavili na mieste pôvodnej. Od roku 1950, keď bola činnosť Gréckokatolíckej cirkvi v bývalom Československu násilne zrušená, prvý gréckokatolícky kňaz na tejto fare býva iba od minulého roka. Predtým bola spravovaná excurrendo z iných farností. Farskú budovu začali stavať v roku 2001.
Posviacku vykonal prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, ktorý slávil aj archijerejskú svätú liturgiu. Medzi koncelebrantmi bol aj synkel pre Rusínov o. Peter Pavel Haľko, OSBM, riaditeľ Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove o. Ľubomír Petrík a protopresbyter o. Marek Pulščák. V homílii vladyka hovoril o tom, že šťastný je ten človek, ktorý je blízko Boha. Apoštoli Peter, Jakub a Ján by vedeli hovoriť o tom, akí šťastní boli v blízkosti Ježiša Krista, ktorý sa pred nimi premenil do nebeskej slávy. Aj každý z nás môže byť naozaj šťastný iba v Božej blízkosti. Zároveň vladyka Ján veriacim poďakoval za ich obety, ktoré vynaložili pri stavbe farskej budovy.
Na slávnosti sa zúčastnil aj predseda Prešovského samosprávneho kraja (PSK) Peter Chudík, poslanec NR SR Jaroslav Ivančo a poslanec PSK Michal Gondek. Slávnosť spevom sprevádzal domáci mládežnícky zbor. V závere slávnosti sa otcovi biskupovi, prítomným a sponzorom poďakoval správca farnosti o. Mikuláš Tatár (ISPB).

BUKOVÁ HÔRKA: „K tomu, aby sme v našom živote videli Premenenie Pána, vedú tri cesty: cesta modlitby, cesta Božieho odpustenia v sviatosti zmierenia a cesta Eucharistie", povedal v nedeľu 7. augusta na eparchiálnej odpustovej slávnosti Premenenia Pána na Bukovej Hôrke pomocný pražský biskup Mons. Eugen Kočiš. Bol hlavným slúžiteľom archijerejskej svätej liturgie, ktorou vyvrcholila dvojdňová púť. Spolu s ním slávil svätú liturgiu aj synkel Prešovskej eparchie pre Rusínov o. Peter Pavel Haľko, OSBM, protoigumen otcov baziliánov, ktorí spravujú toto pútnické miesto, o. Vladimír Juraj Sedláček, OSBM, a ďalší kňazi.
Prvé písomné správy o tomto mieste sú z roku 1742. V časoch čulého náboženského života bola v baziliánskom kláštore na Bukovej Hôrke kantorská škola a noviciát všetkých baziliánov Uhorska. Po druhej svetovej vojne sa zachoval len Chrám Povýšenia svätého Kríža a Kaplnka Premenenia Pána. Každoročné tradičné púte sa tu konajú na sviatok Zoslania Svätého Ducha, Premenenia Pána a Povýšenia svätého Kríža

Vranovská púť do Máriapocsi

Mnoho veriacich ľudí uctieva svätých, svojich patrónov. Ale medzi svätými má zvláštne miesto Presvätá Bohorodička. Medzi vranovskými veriacimi je jej preukazovaná pocta a česť. Tak to bolo aj v sobotu 30. júla. V tento teplý letný deň sa uskutočnila púť z Vranova do Máriapocsi. Z farnosti sa do tejto púte zapojilo 200 ľudí. Púť sa začala o 6. hod. ráno slávením svätej božskej liturgie v Chráme Najsvätejšej Eucharistie vo Vranove nad Topľou – mesto. Po svätej liturgii sa na troch autobusoch odišlo na púť. Púť sa začala už v autobuse modlitbou svätého ruženca a Božím slovom. V obci Hriadky sa k vranovským veriacim pridali aj veriaci z Pozdišoviec a Trnavky pri Sečovciach. Po prechode maďarsko-slovenskou hranicou sa každý tešil na príchod na pútnické miesto. Mnohí ľudia si vykonali svätú spoveď či pokľakli pred zázračnou ikonou Presvätej Bohorodičky. Táto púť bola významná tým, že sa konala počas stého výročia zázrakov v Máriapocsi. Liturgia sa začala slávif o 12. hod. Jej hlavným celebrantom bol o. Mgr. Ľubomír Novák, protopresbyter vranovského protopresbyterátu. Koncelebrantom bol o. Mgr. Ján Lemeš, správca farnosti z Pozdišoviec, a o. Mgr. Vladimír Sekera-Mikluš, kaplán vo Vranove nad Topľou – mesto. V homílii sa k pútnikom prihovoril otec Ján Lemeš. Vo svojej homílii pozdvihol úctu k svätým sviatostiam a priblížil nám prístup veriaceho človeka k sviatosti manželstva a svätej spovede. Otec Ján sa snažil svojou homíliou poukázať na vernosť manželov jedného voči druhému. Priblížil to aj tými slovami: „Veď čo človeka naplní vo svojom manželstve, ak to práve nie je vernosť, vzájomná láska, modlitba a sviatostný život? Kristus nám okrem toho ponúka sviatosť zmierenia, prostredníctvom

ktorej sa človek očisťuje a privádza svoju dušu k prijatiu Svätého Ducha a k vzkrieseniu svojej duše." Po svätej liturgii sa veriaci ešte na pár minút pripojili k modlitbe Molebenu k Presvätej Bohorodičke. Púť bola spojená s oddychom a rekreáciou. Pútnici sa počas teplého dňa mohli osviežiť v kúpaliskovom letovisku Saros Patak. Veriaci ľudia sa so svojimi modlitbami a prosbami obracajú na nebeského Otca, pána Ježiša, na svätých a hlavne na Presvätú Bohorodičku. Tak bolo aj pri vranovskej púti. Mnoho veriacich sa teší už teraz na ďalšiu púť do Máriapocsi.

Peter Varga

Prešovský eparcha na hore Zvir

Desaťtisíc veriacich nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech a Poľska navštívilo 6. a 7. augusta horu Zvir v Litmanovej, ktorú pred rokom prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, dekrétom vyhlásil za miesto modlitby. Vyvrcholením dvojdňovej výročnej slávnosti

bola archijerejská svätá liturgia, ktorú v nedeľu dopoludnia slávil vladyka Ján Babjak, SJ. Na svätej liturgii koncelebrovali okrem mnohých kňazov aj dvaja litmanovskí rodáci Vasil Kormanik, rektor kňazského seminára a Vasil Kindja, SJ. Evanjelium bolo prečítané aj v poľštine. V homílii sa vladyka zameral na Presvätú Bohorodičku ako eucharistickú ženu, na jej vzťah k Eucharistii – k sviatosti Lásky. Vychádzal z poslednej encykliky Svätého Otca Jána Pavla II.: Cirkev žije z Eucharistie. „Mária je žena «eucharistická» celým svojím životom. Cirkev, hľadiac na Máriu ako na svoj vzor, je povolaná nasledovať ju aj v jej vzťahu k tomuto najsvätejšiemu tajomstvu. Bohorodička dala skutočné telo Božiemu Synovi, to isté telo, ktoré potom Ježiš ponúkol ako obetu na kríži za spásu sveta. Ale je to zároveň to isté telo, ktoré Ježiš neustále ponúka nám všetkým veriacim za pokrm v Najsvätejšej Eucharistii. Od Márie sa žiadalo, aby uverila, že ten, ktorý sa v nej počal pôsobením Ducha Svätého, je Božím Synom. V kontinuite s vierou Panny Márie sa od nás v eucharistickom tajomstve žiada, aby sme uverili, že ten istý Ježiš, Boží Syn a Syn Márie, sa stáva celým svojím božsko-ľudským bytím prítomný pod znakmi chleba a vína." V závere otec biskup oznámil svoj zámer upraviť v blízkej budúcnosti liturgický priestor na hore Zvir.

Po svätej liturgii bola Eucharistická pobožnosť a slávnosť bola zakončená modlitbou svätého ruženca, ktorý sa predmodlievali údajné vizionárky Katarína a Iveta.

Toto miesto modlitby vyhlásil prešovský eparcha z pastoračných dôvodov, aby bolo duchovne postarané o zástupy veriacich, ktorí sa prichádzajú modliť sa na toto malebné miesto v prírode.

Ľubomír Petrík/ISPB

Odpustový Klokočov

Klokočovská ikona Presvätej Bohorodičky už vyše 330 rokov priťahuje púnikov zo Zemplína i okolia, aby sa pri tajomstve Máriinho zosnutia duchovne obnovili. Tohtoročný celoexarchátny odpust sa začal v sobotu 13. augusta Molebenom k Bohorodičke a pokračoval reťazou modlitieb a spevov k cti Prečistej. Po veľkej večierni a speváckom vystúpení mládežníckeho zboru z moskovskej oblasti nasledovalo svätenie vody, ktoré viedol o. Dávid Zorvan. Obrad svätenia vody pri

veľkých odpustoch má ten význam, že v znaku posvätenej vody zvestuje očistenie človeka od vplyvu rôznych neduhov a Zlého. Posvätný ruženec, sprevádzaný spevom mládeže, bol už bezprostrednou prípravou na hlavnú časť večerného programu – archijerejskú sv. liturgiu o 20. hod. Spolu s asi tridsiatimi kňazmi ju slávil vladyka Milan Chautur, košický exarcha, a vladyka Ladislav Hučko, pražský exarcha. Do určitej miery prekvapením a vhodným obohatením slávenia bola aj diakonská vysviacka piatich ordinandov Košického exarchátu. V homílii vladyka Milan upriamil svoju pozornosť na Máriu, ktorá sa dala Bohu bezvýhradne do služieb, aj keď to bolo ťažké. Nových diakonov povzbudil k triezvemu pohľadu na kňazský život, ktorý sa nezaobíde bez sebaobety a osobného darovania v službe pre dobro iných. „Sloboda je len vtedy slobodou, keď vedie ku konaniu dobra“, zdôraznil a vyzval všetkých prítomných k aktívnemu prístupu v zápase o lepší život bez rezignácie.

Pred prositeľnou ekténiou nasledoval samotný akt diakonskej vysviacky, čo je prvý stupeň sviatostného kňazstva. Biskup-svätiteľ kládol ruky na hlavu každého zo svätencov a konsekračnou modlitbou mu sprostredkoval milosť sviatostnej vysviacky - diakonát pre službu. Diakonát prijali títo poddiakoni: M. Brody, F. Fedorišin, K. Knap, V. Lakomý a Š. Mondok.

Na záver sv. liturgie sa uskutočnil milý akt odovzdania osobného poverenia-certifikátu šestnástim absolventom animátorskej školy z Košického exarchátu. Pohľad na veľký zástup veriacich a pomerne veľký počet prítomných mladých ľudí pri večernej liturgii pôsobil povzbudivo a oprávňuje nás k nádeji. Po skončení sv. liturgie nasledovali stručné dialógy s práve vysvätenými diakonmi a poklona pred Eucharistiou s požehnaním.

V nedeľu ráno sa v slnkom zaliatom areáli púnického Klokočova znova zišiel zástup mariánskych ctiteľov z celého exarchátu i ďalších hostí, aby si očistil srdce pri sv. spovedi a v modlitbe vyprosil potrebné milosti pre každodenný život. Prvú sv. liturgiu slávil igumen kláštora otcov redemptoristov v Michalovciach o. Jozef Paraska, CSsR, a cirkevnoslovanským spevom ju sprevádzal zbor zo Stropkova. Slávnostnú archijerejskú božskú liturgiu viedol vladyka Milan, košický exarcha, s kňazmi a asistenciou. Božie slovo prítomným predniesol vladyka Ladislav z Prahy. Poukázal na rozdiel medzi posledným okamihom ľudského života každého z nás a s Bohorodičkou Máriou, ktorú Boh oslávil tajomným uspením. „Mária je príkladom obetavého života bez nároku na osobné vyvyšovanie“, zdôraznil kazateľ a vyzval všetkých k hlbšiemu kresťanskému životu, ktorý bez ducha obety nie je možný. Z takého života potom plynie aj pravá duchovná radosť.

Obidva dni viedli spev bohoslovci z kňazského seminára v Prešove, za čo im patrí poďakovanie. Takisto obidvom asistujúcim diakonom Kamilovi Drozdovi z Košíc a Jánovi Fekovi z Prahy. Všetkým ďalším, ktorí spolupracovali na pokojnom priebehu celého

odpustu, tlmočil na záver poďakovanie vladyka Milan a pozval prítomných na posviacku novej biskupskej rezidencie 4. septembra do Košíc. Posolstvo Svätému Otcovi Benediktovi XVI. prečítal miestny farár o. Slavomír Gereg. Sprievod okolo chrámu a následné myrovanie ukončili liturgický priebeh slávnosti, ktorá priniesla do mnohých ľudských srdc viac vnútorného pokoja a nádeje na spásu.

Michal Hospodár/GKAE
Snímky: M. Šangala

SPRÁVY Z DOMOVA

(Ľubomír Petrík/ISPB).

BYSTRÁ: V rekreačnom zariadení Bystrá pri Humennom prebieha tohto roku už 14. ročník Stretnutia gréckokatolíckej mládeže. V pondelok 8. augusta medzi mládež zavítal vladyka Ján Babjak, SJ, ktorý tam večer slávil svätú liturgiu. V homílii položil takmer 300 mladým ľuďom otázku, prečo prišli na toto stretnutie. Ich odpoveď bola jednoznačná – chcú byť v bližšom vzťahu s Bohom, chcú ho viac a viac spoznávať. Vladyka pokračoval: „Mohli ste ten čas využiť ináč, ale vy ste sa rozhodli spoznávať Boha, byť v jeho blízkosti, prijať jeho lásku a preukazovať mu svoju lásku. Zrelý kresťan sa vyznačuje tým, že jeho tvár žiari láskou, ktorá je obrazom Božej lásky k nám.“
Od 28. júla do 12. augusta sa na štyroch turnusoch zúčastnilo 750 mladých ľudí z Prešovskej eparchie a Košického apoštolského exarchátu, ktorým sa venovalo spolu takmer 100 animátorov a kňazov. Na prvom turnuse boli účastníci vo veku 19 a viac rokov, na druhom od 9 do 11, na treťom od 12 do 14 a na štvrtom, ktorý práve prebieha, od 15 do 18 rokov. Mladí sa zamýšľajú nad slovami, ktoré sú témou XX. Svetového dňa mládeže: „Prišli sme sa mu poklonif“ (Mt 2, 2).
Komisia pre mládež, ktorá organizuje toto stretnutie, sa na ňom zameriava na duchovnú formáciu detí a mládeže a dáva priestor aj rôznym hrám, športu, kresťanskej hudbe a zábave. Preto si tieto mládežnícke stretnutia už získali medzi deťmi a mládežou Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku svoje meno (Ľubomír Petrík/ISPB).

PREŠOV/MÁRIAPÓCS: Odpustová slávnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Máriapócsi v Maďarsku bola tohto roku o to slávnostnejšia, že si na nej púnici pripomenuli 100. výročie tretieho – posledného slzenia zázračnej máriapócskej ikony Presvätej Bohorodičky. V sobotu a v nedeľu 13. a 14. augusta sa na tejto slávnosti zúčastnil aj prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, ktorý bol v sobotu večer hlavným slúžiteľom svätej liturgie. Medzi púnikmi boli aj gréckokatolícki veriaci zo Slovenska so svojimi kňazmi, napr. z farnosti Čirč, Staškovce a ďalších. Tiež púnici z Ukrajiny. V nedeľu bola slávnostná archijerejská svätá liturgia, ktorej predsedal domáci hajdúdorožský gréckokatolícky eparcha sídliaci v Nyíregyháze Mons. Szilárd Keresztes. Koncelebrovali biskupi: prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, apoštolský administrátor Mukačevskej eparchie z Užhorodu Mons. Milan Šášik a Mons. Djura Džudžar z Ruského Kerestura v Srbsku – Čiernej Hore. Z Ríma sa na slávnosti zúčastnil generálny predstavený otcov baziliánov Basil Koubetch, OSBM.
Niekoľkým tisícom púnikov domáci biskup v homílii hovoril o slzení Márie. Povedal, že slzenie, plač - je to najľudskejšie. Prečo Panna Mária plakala? Lebo je naša Matka, lebo naše trápenia, naše pády a poblúdenia ju nemôžu nechať nedotknutou. Jej plač je pre nás pozvaním k láske Ježiša Krista.
Zázračnú ikonu Presvätej Bohorodičky chcú po tejto slávnosti zreštaurovať. Máriapócs je známym a obľúbeným púnickým miestom, ktoré radi navštevovali a navštevujú aj veriaci zo Slovenska a v auguste 1991 ho navštívil aj pápež Ján Pavol II, ktorý tam slávil Liturgiu sv. Jána Zlatoústeho (Ľ. Petrík).

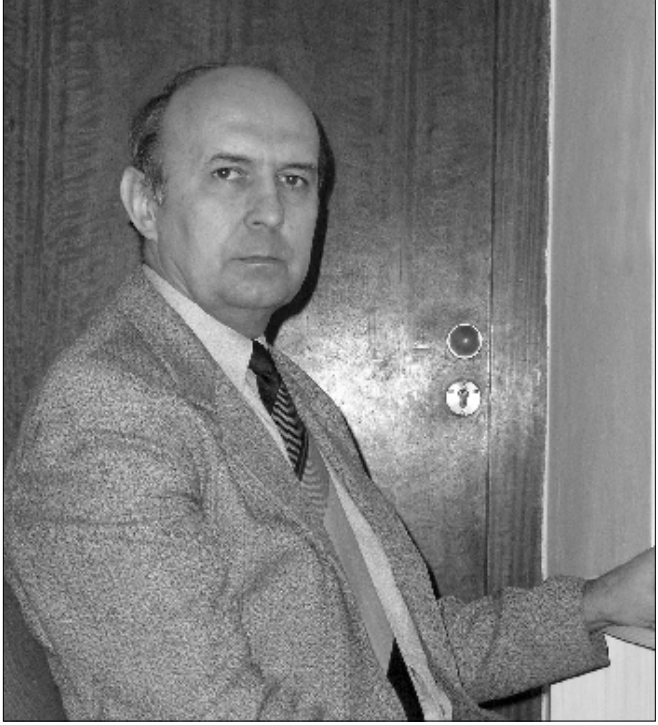

Manželské stretnutia – cesta k šťastiu

Jedným z úspešných celoslovenských podujatí pre kresťanských manželov a rodiny je letný kurz MS (manželských stretnutí), ktorý každoročne organizuje O. z. Manželské stretnutia so sídlom v Trenčíne. Hlavnému organizátorovi podujatia Mgr. Jánovi Vojtekovi sme položili niekoľko otázok.

Zalistujte si v pamäti, čo vás ako organizátora prívedlo k realizovaniu MS? Kde ste čerpali inšpiráciu?

Po takzvanej nežnej revolúcii sa objavilo veľa nových náboženských aktivít a ponúk duchovného charakteru. Jedna naša známa nám v roku 1991 dala prihlášku na Manželská setkání do moravského Kroměříža. Bol to týždenný kurz pre manželov, ktorí si mohli zobrať so sebou aj svoje deti. Veľmi som sa o to nezaujímal, ale moja manželka prihlášku poslala a keď sa priblížil čas odchodu, prečítal som si večer pred cestou, kam to vlastne ideme. Našťastie som už nemohol cúvnuť, a tak sme po 16-ročnom manželstve s mojou manželkou prežili týždeň úplného obratu a návratu pred dvere kostola, z ktorých sme 17.4.1974 vyšli po uzavretí sviatosti manželstva. Dozvedeli sme sa veľa nových vecí o spolužití manželov a prežili sme mnohé ťažké návraty k našim zlyhaniam, ale najmä radostné odpustenie a predsavzatie nastúpiť na spoločnú cestu v novom kurze. Potom som mal v roku 1992 možnosť absolvovať v našej farnosti seminár Obnova v Duchu Svätom. To bol zásadný obrat v mojom duchovnom živote. Objavil som živú vieru a zažil Božiu lásku úplne konkrétne. Pri ukončení seminára sme si mali vybrať konkrétnu službu vo farnosti. Nesmelo som si vybral pracovať s manželmi. Vtedy som netušil, do akých rozmerov sa táto činnosť rozvinie. O dva roky sme založili Občianske združenie Manželské stretnutia a usporiadali prvý letný kurz Manželské stretnutia 1994. Odvtedy každý rok pripravujeme ďalšie letné kurzy. Sú podobné, ako sme poznali na Morave, ale mnohé veci sme si prispôsobili nášmu naturelu, našej duchovnosti a slovenskému prostrediu.

Profesne ste matematik. Ako vyzerajú MS v číslach?

Vo svojej slovenskej histórii sme zorganizovali už 11 ročníkov letných kurzov. Ostatné dva roky bolo treba ponúknuť pre veľký záujem verejnosti až dva termíny. Na vôbec prvom kurze bolo 47 rodín, 102 detí, 36 animátorov pre deti a 2 kňazi. Počet účastníkov neustále rástol a v minulom roku dosiahol počet zúčastnených párov v dvoch turnusoch spolu číslo 265. Detí bolo spolu 462, 185 animátorov a 14 kňazov. Doterajších 11 ročníkov teda absolvovalo 706 manželských párov. Z toho bolo 692 zo 162 miest SR a 14 manželských párov bolo zo zahraničia. Manželia z Nemecka, Francúzska, Rakúska, Kanady a USA sú Slováci, ktorí v týchto krajinách momentálne žijú. Vedenie MS má radosť, že rodina MS sa stále rozrastá o nových členov a dúfame, že Pán Boh toto dielo bude žehnať aj v budúcich rokoch.

Mohli by ste čitateľom SLOVA predstaviť program letného kurzu MS?

Letný kurz má názov Manželské stretnutia, ale je to vlastne osemdňové stretnutie rodín. Celý program prebieha na troch úrovniach. Najväčší dôraz kladieme na formáciu manželov. Manželia absolvujú denne dve prednášky, ktoré prednášajú laické manželské páry. Po asi hodinovej prednáške je asi 90 minútová práca v menších skupinkách. Skupinku tvoria maximálne štyri manželské páry a po prednáške riešia rôzne modelové situácie k téme prednášky. Prednášky sú zostavené do pevného poradia a sú zamerané na témy: Krízy v manželstve, Ničitelia lásky, Kresťanské manželstvo, Priority, Druhy lásky, Zdravé sebavedomie, Odpustenie, Rozdiely medzi mužom a ženou, Základy komunikácie, Vedenie dialógu, Vyjadrovanie pocitov manželov, Napĺňanie potrieb manželov, Pozornosti a Sexualita. Okrem prednášok a práce v skupinke ponúkame manželom spoločnú rannú modlitbu a pred večerou je spoločné slávenie Eucharistie pre všetkých účastníkov kurzu. Dvakrát za týždeň máme modlitbu v skupinkách za konkrétne potreby jednotlivých členov skupinky. Takto si chceme vzájomne slúžiť a vzájomne niesť bremená. Druhá veľká zúčastnená skupina sú naše deti. Tie počas prednášok a skupiniek svojich rodičov majú rekreačný program. Sú podľa veku zaradené do skupiniek a venujú sa im skúsení animátori. Absolvujú rôzne výlety, športové súťaže, karneval, pripravia večerný program pre rodičov a pod. Animátori deti počas hier aj nenápadne formujú a cielene vedú k rozlišovaniu dobrého a zlého a k usporiadaniu hodnôt. Tretia skupina sú animátori. Väčšinu dňa sa venujú deťom. Slúžia iným a overujú si svoje schopnosti obetovať sa pre iných na úkor seba. Večer majú svoj formačný program s prideleným kňazom alebo sa stretnú na prednáške manželov, ktorí sa im snažia sprostredkovať správny pohľad na vzťahy medzi mladými ľuďmi.

Mgr. Ján Vojtek sa narodil 18. decembra 1950 v Novej Bošáci. Študoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobí ako zástupca riaditeľa Piaristického gymnázia Jozefa Braneckého v Trenčíne. Je otcom štyroch detí a nedávno spolu s manželkou Annou nedávno oslávili 31 rokov svojho šťastného manželstva.

Sú to zaujímavé témy. Nezabúdate popri ních aj na ďalšie problémy rodinného života ako potrat, drogy, nevera, ktoré sú súčasťou nášho života?

K letnému kurzu patria aj dve pravidelné víkendové obnovy. V októbri a v marci. Tu pozývame všetkých účastníkov z príslušného letného kurzu a dopĺňame program ešte o témy: Výchova detí v rodine, Úloha muža a úloha ženy v rodine a Čo nám dávajú manželské stretnutia. Pozývame si aj rôznych odborníkov z praxe: lekárov, kňazov, psychológov a tí tiež tematicky dopĺňajú aktuálne problémy v rodine. Tu je možnosť venovať sa rôznym problémom, ako je ochrana života, závislosti a rôzne vážne problémy súčasnej rodiny.

Aké sú odozvy po absolvovaní letného kurzu MS? Nie je 8 dní veľa, najmä pre mužov?

My s manželkou sme absolvovali 11 letných kurzov na Slovensku a ešte predtým tri ročníky na Morave. Počas týždňa môžeme pozorovať viditeľnú premenu manželov. Často prídu manželia, ktorí si len ťažko vedia povedať niečo pekné, dokonca majú problém pomenovať partnera menom. Po týždni odchádzajú s rozžiarenými očami a tešia sa jeden z druhého. Je to naozaj radostný pohľad a vtedy si uvedomím, aký je Pán Boh dobrý a mocný. Ako dokáže poskladať často už črepy do novej nádoby a oživiť už odumreté city. Svedectvá na konci kurzu často dokumentujú, ako muž niekedy ani netušil, kam sa vlastne prihlásili, a potom je úplne namäkko a je vďačný, že tam mohol byť. Samozrejme, že na kurz chodia aj manželia, ktorí žijú v krásnom manželstve. Po zážitku Božej prítomnosti v spoločenstve odchádzajú posilnení a ich vzťah sa opäť posunul do novej kvality.

Kto sa môže prihlásiť na MS?

Na letný kurz sa môžu prihlásiť manželia žijúci v platnom manželstve. Na našich kurzoch sa väčšinou zúčastňujú katolícke manželské páry. Ojedinele máme manželov katolíka s nekatolíkom alebo s nepokrsteným. Ak by sa prihlásili manželia nepokrstení a žijú stále s tým istým partnerom, môžu sa prihlásiť, pokiaľ im neprekáža náš ponúkaný program, ktorý je katolícky. Na kurze sú len katolícki kňazi.

Ktoré faktory najviac ovplyvňujú dnešnú rodinu? V čom vy vidíte podstatný význam kresťanskej obnovy rodiny na Slovensku?

Dnešná rodina trpí krízou lásky. Rôzne nové skutočnosti, ktoré sme spoznali a prišli po páde totality, nepriniesli len pozitíva. Slobodu treba vedieť žiť. Nie je bezbrehá a nemôže byť sebecká, nemôže siahať na slobodu inému. Ľudia stratili rôzne „istoty" a teraz sa nevedia nájsť. Často sú objektívne materiálne ťažkosti. Najviac však ničí rodinné a manželské vzťahy sebectvo a sebaláska. Človek nechce v svojej sebeckosti uznať autoritu nad sebou ani autoritu Boha a chce všetko dosiahnuť vlastnými silami. To sa mu vracia ako bumerang a človek sa topí vo vlastnom sebectve a dôležitosti. Na sebaláske a sebectve sa nedá vybudovať žiadny vzťah. Ten sa buduje na obetavej a obetujúcej sa láske. Ak sa človek nevráti k Bohu ako k svojmu milujúcemu Otcovi, nečaká ho žiadna pozitívna budúcnosť. Evanjelium nám dáva jasný návod, život s Kristom každý deň môže priniesť obnovu človeka a obnovený človek bude budovať zdravé vzťahy a zdravú spoločnosť.

Možno, podľa vás, očakávať záujem o podobné podujatia aj v budúcnosti?

Nemyslíme si, že náš program je jediný. Na Slovensku sa pre manželov ponúka viac projektov. Náš je len jeden z nich. Záujem stále rastie. Stále sa hlásia noví manželia. Vlani sme medzi sebou privítali 92 nových párov a medzi prihlásenými na leto 2005 sú tiež mnohé nové rodiny. Teší nás, že sa prihlasujú nové páry z nových oblastí Slovenska, a to nerobíme žiadnu informačnú kampaň. Už som spomenul, z koľkých obcí Slovenska boli zúčastnení manželia. Účastníci sú naozaj z celého Slovenska od Stupavy až po Slovenskú Kajňu. Kto má prístup na internet, môže si pozrieť aj našu stránku: www.mstretnutia.sk.

Z toho, čo hovoríte, badať, že aj laici môžu byť v Cirkvi aktívni.

Cirkev je nádherné spoločenstvo. Je v nej miesto pre každého. V Cirkvi sú rôzne povolania, stavy a ľudia s rôznymi darmi. Mám možnosť aj na svojom pracovisku byť denne s kňazmi. Je veľmi dobré, že si môžeme takto vzájomne slúžiť svojimi pohľadmi, vedomosťami a skúsenosťami. Laici môžu pre Cirkev urobiť veľa dobrého. Veď napríklad manželia žijú manželstvo v praxi a sú najlepšími svedkami niekedy pozitívnymi, niekedy aj negatívnymi. Dobrá spolupráca kňazov, biskupov a laikov môže Cirkvi veľmi pomôcť, len treba prekonať bariéry, ktoré sa niekedy môžu vytvoriť medzi laikmi a kňazmi. Určite o tieto bariéry nestoja ani duchovní, ani laici.

Môže byť dnešná rodina šťastná? Ako?

O šťastie sa treba stále usilovať. Keď som sa oženil, myslel som si, že som dosiahol vrchol a teraz ma moja manželka bude denne robiť šťastným. Ale nefungovalo to. Až keď som pochopil, že denne treba vkladať, aby som mohol aj niečo čerpať, začal som pociťovať, že takto je to dobré. Ak človek čaká bez schopnosti priniesť vlastný podiel, nedočká sa. Ak sa manželia denne spoločne snažia žiť s Bohom, verný Boh im bude žehnať. Aj v ťažkostiach budú cítiť svoju jednotu a blízkosť jeden druhého. Budú aj dobrým prostredím pre svoje deti, ktoré v usporiadanej rodine nájdu bezpečie a dobrý príklad.

rozhovor pripravil Michal Hospodár

PANE, ZOSTAŇ S NAMI

„Spoznali ho pri lámaní chleba"
(Lk 24, 35).

14. Pozoruhodné je, že dvaja emauzskí učeníci, vhodne pripravení Pánovými slovami, ho poznali, keď sedeli za stolom, z jednoduchého gesta „lámania chleba". Vo chvíli, keď sú mysle osvietené a srdcia rozohriate, znamenia začínajú „hovoriť". Celá Eucharistia sa odohráva v dynamickom kontexte znakov, ktoré v sebe obsahujú hutné a žiarivé posolstvo. Práve prostredníctvom nich sa tajomstvo istým spôsobom zjavuje pred očami veriaceho.

Ako som zdôraznil v encyklike Ecclesia de Eucharistia, je veľmi dôležité, aby sa nezanedbávala žiadna dimenzia tejto sviatosti. V človeku totiž neustále pretrváva nebezpečenstvo redukovať Eucharistiu na svoju vlastnú mieru, kým od neho sa, naopak, očakáva, aby sa otvoril dimenziám tajomstva. „Eucharistia je priveľký dar, než aby mohla znášať nejasnosti a zužovanie jej významu."

15. Niet pochýb, že najjasnejšou dimenziou Eucharistie je skutočnosť, že je hostinou. Eucharistia sa zrodila v Zelený štvrtok večer v kontexte veľkonočnej večere. Preto má vo svojej štruktúre vpísaný rozmer spoločnej hostiny: „ ‚Vezmite a jedzte´... Potom vzal kalich a... dal im ho, hovoriac: ‚Pite z neho všetci´..." (Mt 26, 26 - 27). Tento aspekt dobre vyjadruje vzťah spoločenstva, ktoré chce Boh s nami vytvoriť a ktoré máme aj my rozvíjať medzi sebou navzájom.

Napriek tomu nemožno zabúdať, že eucharistická hostina má hlboko a primárne aj zmysel obety. V nej nám Kristus sprítomňuje obetu, ktorú raz navždy uskutočnil na Golgote. I keď je teraz v nej prítomný ako vzkriesený, nesie na sebe znaky svojho utrpenia, vďaka čomu je každá svätá omša „pamiatkou", ako nám to liturgia opakovane pripomína zvolaním po premenení: „Tvoju smrť, Pane, zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame..." A súčasne sprítomňovaním minulosti nás Eucharistia premieta do budúcnosti, ku Kristovmu druhému príchodu, ku koncu dejín. Tento eschatologický rozmer dáva sviatosti Eucharistie strhujúci dynamizmus, ktorý napĺňa kresťanskú cestu silou nádeje.

„Ja som s vami po všetky dní"
(Mt 28, 20).

16. Všetky tieto rozmery Eucharistie sa stretajú v kľúčovom aspekte, ktorý viac než všetky ostatné vystavuje skúške našu vieru, a je ním tajomstvo reálnej prítomnosti. Spolu s celou Tradíciou Cirkvi veríme, že pod eucharistickými spôsobmi je reálne prítomný Ježiš. Je to prítomnosť – ako výstižne vysvetlil pápež Pavol VI. –, ktorá sa nazýva „reálna" nie v dôsledku výlučnosti, ako keby ostatné formy prítomnosti neboli reálne, ale per autonomasiam, lebo vďaka nej sa celý Kristus stáva podstatne prítomný v realite svojho tela a svojej krvi. Preto nás viera vyzýva, aby sme pred Eucharistiou stáli vo vedomí, že stojíme pred samým Kristom.

Ján Pavol II. (na pokračovanie)

ANKETA

Poznáte recept na šťastné manželstvo?

Jaroslav, údržbár
Predmanželská vernosť, Ježiš Kristus uprostred manželstva a ochrana Panny Márie.

Mária, administratívna pracovníčka
Pre mňa je recept na šťastné manželstvo vzájomné odpustenie. Ježiš Kristus miluje svoju Cirkev v rozmere kríža, nie je možné bez Kristovej lásky v manželstve žiť. Je potrebné milovať v rozmere kríža, a to je šťastné manželstvo.

Jana, učiteľka
Myslím si, že univerzálny recept na šťastné manželstvo neexistuje. Závisí to od vzájomných pováh oboch partnerov, tolerancie, rodinných podmienok, v ktorých vyrastali. Manželstvo veľmi ovplyvní aj sociálna situácia, v akej sa nachádzajú.

Roman, klientsky pracovník banky
Tolerancia, úprimnosť a vzájomná úcta.

Pavol, bankový pracovník
Boží princíp.

Lenka, predavačka
Myslím si, že to záleží na oboch ľuďoch, či si spravia šťastný život, lebo človek si je sám strojcom svojho šťastia.

Petra, študentka
Harmónia, porozumenie a vzájomný rešpekt.

Mária, dôchodkyňa
Láska, porozumenie a Božie požehnanie. Mať rád toho druhého, odpúšťať mu a vzájomne sa starať o rodinu. Hovorí sa: mladosť - pochabosť. Je to pravda. Až v starobe človek pochopí pravú lásku.

Peter Laca

Manželstvo a jeho narastajúca kríza

Kroky k realizácii úspešného manželstva

Ilustračná snímka: archív redakcie

Manželstvo a rodina, ktorá z neho pochádza, sú súčasťou veľkého Božieho plánu. Boh stvoril muža a ženu, požehnal ich a dal im poverenie k účasti na jeho stvoriteľskej láske: „Plodťe a množte sa a naplňte zem!" (Gn 1, 28). Prvotný hriech našich prarodičov vážne narušil a poškodil túto Božiu ustanovizeň manželstva a rodiny.

Ježiš Kristus však svojou smrťou na kríži a svojím zmŕtvychvstaním vykúpil aj tieto ustanovizne, ba dokonca manželstvo povýšil na sviatosť. Tým sa manželstvo a rodina stali nástrojom Kristovej vykupiteľskej lásky vo svete. Sviatostné manželstvo je obrazom tej lásky, ktorou Kristus miluje Cirkev. Manželia sú pre Cirkev ustavičnou pripomienkou toho, čo sa odohralo na kríži. Sú jeden pre druhého i pre deti svedkami spásy, na ktorej ich sviatosť robí účastnými.

Manželstvo a rodina sa podľa plánu nášho nebeského Otca stali nástrojom jeho lásky pri realizácii Božieho plánu spásy ľudského pokolenia. V tomto pláne spásy Boha Otca dostala rodina štyri základné úlohy: utváranie osobného spoločenstva, služba životu, účasť na živote a poslaní Cirkvi a účasť na rozvoji spoločnosti.

V kresťanskom manželstve sa ľudská skutočnosť manželskej lásky ako trvalý stav povyšuje na sviatosť. Modelom manželskej lásky sa stáva Kristova láska k Cirkvi. Kristus svoju Cirkev nikdy nezradí, ba naopak, obetuje sa za ňu. Sviatosť nie je len nadprirodzeným dodatkom k prirodzenému manželstvu, akoby to boli dve paralelné zložky manželského života, ale preniká do celého vnútra a povznáša ho do úplne novej roviny. Otvára nové horizonty pre celú prirodzenú podstatu manželskej lásky, manželského života. Manželia sú sviatosťou nielen spojení, ale posilnení, nielen označení, ale vyznačení.

Vzťah medzi mužom a ženou, partnerstvo a manželstvo je jedným z najdôležitejších medziľudských vzťahov, ktoré vôbec jestvujú - snáď sa dá dokonca povedať, že je to najdôležitejší vzťah zo všetkých medziľudských relácií. Lebo, ako o tom hovorí Druhý vatikánsky koncil, „šťastný život človeka i ľudskej a kresťanskej spoločnosti tesne súvisí s dobrým stavom manželského a rodinného spoločenstva" (GS 47). „Budúci osud ľudstva závisí od rodiny" (FC 86).

V súčasnosti azda nijaká iná inštitúcia nie je terčom toľkých útokov ako práve manželstvo a rodina. Manželstvo ako základná jednotka a bunka každej spoločnosti prežíva v dnešnej dobe rôzne krízy. Táto cirkev v malom, ako rodinu nazývajú cirkevné dokumenty, je vystavená mnohým tlakom, ktoré nabúravajú samotné základy rodiny. Kresťanská rodina sa oprávnene považuje za domácu cirkev. Je malým spoločenstvom viery, nádeje a lásky. Hlavným dôvodom, pre ktorý považujeme rodinu za malú cirkev, je to, že je v nej prítomný a pôsobí v nej Ježiš Kristus. „Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi" (Mt 18, 20). Cirkevný ráz kresťanskej rodiny znamená, že sa v nej realizuje celé tajomstvo Cirkvi – tajomstvo stretnutia Boha s človekom a človeka s Bohom.

Ekonomicko-politické zmeny na Slovensku po roku 1989 výrazne zasiahli do všetkých oblastí spoločenského života, nevynímajúc spolužitie v manželstve a rodine. Človek začína siahať po ponukách z liberálneho sveta. Predseda Pápežskej rady pre rodinu kardinál Alfonso Lopez Trujilo v otázke súčasného manželstva a rodiny konštatuje: „Rodina v Európe je vystavená neustálemu negatívnemu tlaku spoločnosti a doslova rozkladaná časť po časti falošnou deštruktívnou antropológiou, voľnými partnerskými vzťahmi, voľnou sexualitou bez záväzkov, nárokovaním si práv bez zodpovednosti a povinnosti. Žena je vytrhovaná zo svojej rodiny, zbavovaná dôstojnosti matky, má strach z materstva, strach zo života. Neustále silnie kultúra smrti".

Postavenie, v akom sa dnes manželstvo nachádza, má kladné i záporné stránky. Prvé sú znamením pôsobenia Kristovej spásy vo svete druhé sú dôkazom, že človek odmieta Božiu lásku. Hlásanie hodnôt liberalizmu a neživej demokracie v súčasnej spoločnosti výrazne ovplyvňuje život samotného jedinca, manželstva, rodiny i celej spoločnosti. Špecifické prejavy týchto hodnôt vedú ku konzumnému spôsobu života: jednostranná túžba a náplň života – mať všetky materiálne hodnoty, postavenie, moc a slávu aspoň takú ako iní. Užívať si život, hoci i na úkor iných.

Spoločnosť je poznačená individualizmom a sebectvom.

Vysoký životný štandard patrí dnes k prvoradým hodnotám. Preceňovanie materiálnych hodnôt je často na úkor duchovných hodnôt a súvisí so stratou náboženských hodnôt. Tendencia k zmyselnému pôžitku, rozkoši a zábave je v moderných liberálnych spoločnostiach silná, ba pre mnohých sa stala životným štýlom.

Psychológovia tvrdia, že pokles počtu manželstiev vo vyspelých európskych krajinách svedčí o tom, že ľudia sa vzdávajú nádeje na vytvorenie harmonického a dlhodobého vzťahu. Mnohí ho odkladajú na neskôr v presvedčení, že ešte nenašli správneho partnera, iní pre kariéru či pre snahu vyhnúť sa bolestnému rozvodu. Aj preto pribúdajú voľné zväzky. Za spomenutými faktami však treba hľadať v prvom rade hlbokú duchovnú krízu spoločnosti, ktorej veľkú časť ovláda materializmus, komercia a konzumizmus.

Keď človek očakáva od manželstva len svoje osobné šťastie, je to zlé. Nie je prehnaný individualizmus kľúčovým problémom kríz moderného manželstva a modernej rodiny? Mnoho manželských párov trpí sebectvom, sústredenosťou na seba. Výsledkom je boj o moc a nadvládu jedného nad druhým.

Zásluhou civilizačného pokroku, ktorý žene umožnil lepšie využitie jej duševných schopností a ktorý jej poskytol čoraz lepšie možnosti vzdelávať a zamestnať sa, dochádza súčasne k postupnému zrovnoprávneniu pozície ženy a muža v spoločnosti. Dnes vari už niet pracovnej či spoločenskej pozície, ktorá by bola žene neprístupná či dokonca zakázaná. Veľmi zjednodušene zvykneme, napríklad, vinu za rozpad rodín pripisovať „dvojkariérovým" manželstvám. Dozaista, ambicióznosť oboch partnerov býva často príčinou rozvodu. Vo všeobecnosti je však chyba kdesi inde. Súčasná sociálna realita je totiž taká, že núti ženy - matky byť zamestnanými. Už samotný tento fakt ohrozuje fungovanie rodiny. Moderné technické zariadenia v domácnosti neoslobodili ženu, matku, od mnohých domácich prác, hoci jej túto neplatenú prácu uľahčili. Matky, ktoré sú zamestnané, majú dvojité povolanie, čím sú preťažené.

Keďže mnohí manželia cestujú za prácou, predĺžila sa časová neprítomnosť jednotlivých členov rodiny. Priama medziľudská komunikácia manželov sa obmedzuje a nahradzuje neplnohodnotnou nepriamou komunikáciou, ako je písanie listov či telefonovanie. Dlhšia neprítomnosť člena rodiny „doma" má v jeho psychike, okrem iných následkov, aj ten, že si jednotlivec, chtiac či nechtiac, vytvorí a osvojí predstavu náhradného domova. A následne si hľadá chýbajúce citové stimuly vo svojom dočasnom domove. Nájdené vzťahy môžu byť kolegiálne, priateľské a platonické, no nikde nie je záruka, ako si ich vysvetlí manželský partner.

Každá vývojová fáza so sebou prináša typické a absolútne normálne krízy pre manželstvo, a práve zápas o adekvátne zvládnutie týchto, pre každú fázu typických kríz, udržiava manželstvo nažive. Nie vyskytnutie sa kríz je patologické. Patologické fenomény krízy sa vyskytnú často až vtedy, keď sa manželia vyhýbajú riešeniu kríz, ktoré samy osebe sú normálnym a nevyhnutným javom vedúcim k vyzrievaniu manželstva. Každý človek si do svojho vzťahu prináša také zážitky a problémy z minulosti, ktoré často ovplyvňujú kvalitu jeho konania. Tieto problémy z minulosti hľadajú svoje vyriešenie. Ovplyvňujú aj manželstvo. Je dôležité vedieť rozpoznať korene toho ktorého problému a zdravo sa s ním vysporiadať.

Všeobecne platí, že psychologické poznatky samy osebe nestačia na to, aby sa ľudstvo mohlo tešiť úspešným manželstvám. Tieto poznatky je totiž potrebné aplikovať v reálnom živote. Aby táto aplikácia mohla byť úspešná, je potrebná Božia milosť, ktorou možno disponovať iba tak, že poznatky profánnej vedy budeme konfrontovať s Božou vôľou, o ktorej svedčí Zjavenie uchované vo Svätom písme a tradícia cirkvi.

Nesprávne chápanie manželstva v dnešnej spoločnosti a jeho narastajúci krízový a konfliktový potenciál si vyžaduje, aby človek bol už od detstva s pomocou Božích milostí vychovávaný k tomu, aby ovládal kľúčiace žiadosti a osvojoval si voči blížnym vzťahy založené na ozajstnej láske. K tomu sa, samozrejme, nedospeje bez správnej výchovy, bez rozumného usmerňovania k ozajstnej láske a k správnemu používaniu sexuality. Táto výchova sa musí uskutočňovať tak, aby uviedla ľudskú osobnosť po všetkých jej stránkach, a teda aj s jej telesnosťou, do plnosti Kristovho tajomstva. A v tomto výchovnom procese má Cirkev svoje nezastupiteľné miesto.

Cirkev sa v dnešnej dobe snaží presadzovať pastorálnu starostlivosť o manželstvo a rodinu, aby sa hlavne rodina stala tým, čím v skutočnosti má byť. A skutočnou rodinou sa rodina môže stať iba vtedy, ak bude spĺňať základné úlohy, ktoré už pred vekmi dostala od Boha. Veď svoj základ má v sviatosti manželstva, z ktorej čerpá potravu. Všetky materiálne, mravné a duchovné podpory, ktoré sa rodine v dnešnej dobe dostávajú, by mali poslúžiť prekonať súčasné rodinné krízy, aspoň trochu zmierniť (či znížiť) rozvodovosť a pomôcť dostať sa rodine na tú úroveň, na ktorej ju Boh chce mať.

Blahej pamäti pápež Ján Pavol II. vyzýva všetkých ľudí dobrej vôle pomáhať rodinám a manželstvám v dnešnej dobe: „Je teda nevyhnutné a naliehavé, aby sa každý človek dobrej vôle usiloval uchovávať a povznášať hodnoty a požiadavky rodiny. Osobitné úsilie v tomto smere musím žiadať od synov a dcér Cirkvi. Oni tým, že vo svetle viery vidia obdivuhodný Boží plán, majú viac dôvodov na to, aby im ležalo na srdci postavenie rodiny v tomto období úzkosti a milosti. Predovšetkým oni musia milovať rodinu; je to ich konkrétna a náročná úloha" (FC 86).

Marek Petro

Môj podiel zodpovednosti

Masmédiá nám denne prinášajú množstvo informácií o prírodných katastrofách z celého sveta, ale aj od nás, z nášho Slovenska . V anketách počúvame výroky najmä starších ľudí – „toto som ešte nikdy v živote nezažil, toto som ešte nikdy nevidel, takú hrôzu si nepamätám..." a pod.

Prírodné katastrofy bývali aj v minulosti, ale mávali nízku frekvenciu - vyskytovali sa raz za 100 alebo 200 rokov, o čom svedčia vzácne zápisy v rôznych aináloch a kronikách miest a dedín. V súčasnosti sú však takmer každý rok aj u nás na Slovensku a majú katastrofálne následky vrátane ľudských obetí.

Mnohí veriaci to azda komentujú aj výrokmi o Božích trestoch za všetko zlo, ktoré ľudstvo bezhranične pácha. Ja by som skôr povedal – nie trest, ale napomínanie, aby sme sa spamätali a začali viac rešpektovať prírodné zákony, ktorých autorom je sám Boh. My sami sme príčinou týchto katastrof! Zničili sme vzdušný obal Zeme. Atmosféra našej planéty je vážne chorá. Prejavom tejto choroby je fakt, že sa vzduch prehrieva a tým sa z morí odparuje viac vôd, ktoré sa potom chaoticky zrážajú vo veľkých kvantách a spôsobujú obrovské prietrže mračien, povodne, pády lesov (viď naše Tatry), zosuvy pôd a, na druhej strane, zasa dlhodobé suchá a vysoké teploty sprevádzané rozsiahlymi požiarmi (viď Španielsko, Portugalsko).

No chorá je nielen atmosféra Zeme, ale choré sú aj vody a pôdy, choré je celé životné prostredie. Stojí teda pred nami zásadná otázka – čo robiť v tejto situácii?

Pre nás kresťanov je odpoveď veľmi jasná a jednoznačná. Každý z nás na svojej úrovni, na mieste, kde žije, preberie svoj podiel zodpovednosti za zachovanie Božích zákonov v prírode, za ich rešpektovanie. Každý druh prírodných zdrojov a celého životného prostredia ako celku budeme všemožne chrániť a zveľaďovať ako Boží dar, ktorý sme dostali od Stvoriteľa. Človek bol poverený byť zodpovedným správcom týchto darov a nie tyranským pánom vo svojom egoizme a cynizme.

Každý druh odpadu – plynného, tekutého alebo pevného uložíme ta, kde určuje zákon a nie ľahkomyseľne na „divoké skládky", čím sa príroda znehodnocuje, devastuje, stáva sa chorou a nazbierané drobné znečistenia od každého z nás sa nakoniec nahromadia tak, že vyvolajú reakcie v podobe prírodných katastrof, ako sme ich spomínali na začiatku.

Náš vzťah k prírode a životnému prostrediu je teda vecou našej morálky, je vecou nášho svedomia a je teda aj matériou na spytovanie svedomia vo sviatosti pokánia.

Preberme teda svoj podiel zodpovednosti za liečenie chorôb životného prostredia, ktoré sme doterajšou ľudskou ľahostajnosťou a egoizmom tejto planéte spôsobili.

Jozef Voskár

Second hand friends

Mám pár kamarátok, s ktorými sme si boli voľakedy veľmi blízke. Keď som stretla Ježiša a uverila som mu, zmenil môj život a mňa viac stretnutia s nimi nenaplňujú. Mám už iných kamarátov (zo spoločenstva). Oni však stále o mňa javia záujem a hnevajú sa, keď sa vyhováram. Majú stretnutia s nimi vôbec zmysel?

Zuzana, 18

Ahoj Zuzana!

Aj ja som mal presne taký istý problém, a preto už dnes viem, že tieto stretnutia majú zmysel, ale začal by som asi takto. Mám kamaráta, ktorý sa volá Roman a v čase, keď som bol prijatý do kňazského seminára, on bol neveriaci. Keď som mu povedal, že sa chcem stať kňazom, on mi na to veľmi pekne a jednoducho odpovedal: „Nie je dôležité, čo máš na sebe oblečené, ale aké je tvoje srdce." Veľmi ma to povzbudilo, ale aj upozornilo na to, že mám okolo seba nielen veriacich ľudí, ale aj neveriacich, s ktorými môžem, ba potrebujem vytvárať spoločenstvo - živé vzťahy. Svet okolo mňa i teba je „hladný" po láske, vzťahoch, priateľstve, porozumení, povzbudení... A tento hlad vidíš, lepšie povedané, cítiš aj z toho, že ony (tvoje kamarátky) javia o teba záujem, ba dokonca sa aj nahnevajú, keď sa s nimi nechceš stretnúť.

Bol som presvedčený, že mňa už starí priatelia a spolužiaci zo školy nemajú čím naplniť a že by to bola len strata času. Myslel som si, že som čosi viac ako oni, lebo viedli iný život ako ja. Odsudzoval som ich vo svojom srdci pre ich spôsob života, pre ich falošné a povrchné vzťahy, pre dvojzmyselné reči ... Ja som chcel riešiť svoj problém tak, že sa s nimi nebudem už stretávať, dokonca niekedy som sa aj vyhol príležitosti stretnúť sa s nimi. A to nebolo celkom správne. Dnes vidím, že oni ešte nezažili SPOLOČENSTVO LÁSKY.

To najväčšie spoločenstvo lásky je v Najsvätejšej Trojici, pričom táto Božia láska sa prejavila aj smerom k nám ľuďom, konkrétne aj k tebe a mne, a to na kríži. Skrze smrť a vzkriesenie Pán otvára svoju láskavú náruč, aby nás mohol objať. V jeho objatí môžem cítiť jeho lásku i živý vzťah, do ktorého on investoval všetko, aj svoj život.

Floris Gabriel: Prebuď svoje srdce, s. 95

Preto je fajn, že máš spoločenstvo, skrze ktoré ťa Pán môže naplňať, ale zároveň ťa pozýva k tomu, aby si aj ty naplňala iných. Ak by sme chceli len to, aby nás ktosi naplňal, a my nebudeme dávať nič, tak by to bol z našej strany len egoizmus. Lebo milovať znamená dávať. Ježiš ti dal všetko, nič si nenechal.

Preto je dobré neodseknúť tieto staré priateľstvá, ale vniesť do nich nové svetlo. Pros o silu a pomoc Svätého Ducha, aby ti pomohol nájsť tie správne slová, keď sa s nimi stretneš, aby nie ony teba ťahali DOLE, ale ty ich HORE. To neznamená, že sa všetky tieto kamarátky hneď zajtra obrátia a pozajtra budú vyhlásené za blahoslavené. Ale dostanú šancu zažiť živý vzťah s niekým, komu na nich naozaj záleží. Je to tvoja, moja, ale aj naša kresťanská misia - apoštolát v tomto treťom tisícročí. Nech je pre nás všetkých príkladom aj blahej pamäti Svätý Otec Ján Pavol II., ktorý dokázal vytvárať živé vzťahy po celom svete, a to nielen v katolíckej komunite, ale aj s veriacimi iných náboženstiev a neveriacimi. Vyprosujem ti u nášho Pána odvahu a milosť k vytváraniu živých vzťahov.

o. Marek

Floris Gabriel: Prebuď svoje srdce, s. 95

Úsmevom:

Príde elektrikár na jednotku intenzívnej starostlivosti. Chvíľu si obzerá pacientov - všetci sú napojení na prístroje, a povie: „Poriadne sa nadýchnite, budeme meniť poistky."

Stretnú sa dve mačky. Jedna vraví: „Ahoj, ako sa máš?" Druhá na to: „Meee!" „Prosím ťa, čo blbneš?", čuduje sa prvá. „No čo, učím sa cudzie jazyky."

Ateista chytá ryby na jazere Loch Ness, keď zrazu jeho čln napadne lochnesská príšera. Jedna rana chvostom a muž aj s člnom vyletí desať metrov do vzduchu. Príšera otvorí papuľu, aby ho chytila. On v zúfalstve zakričí: „Ach, Bože, pomôž mi!" V tom sa všetko zastaví, muž visí len tak vo vzduchu a z neba sa ozve hromový hlas: „Myslel som, že vo mňa neveríš!" „Ale no tak, Bože, prestaň. Pred dvoma minútami som neveril ani v lochnesskú príšeru..."

Zajac robí v lese párty a pozve všetky zvieratá. Prišli všetci, len stonožka chýba. Zábava je v plnom prúde, pomaly sa končí, keď sa vovalí stonožka a nadáva: „Do kelu, všetko som zmeškala! Kto dal na dvere nápis »Poutierajte si nohy«?"

Anketa medzi vami: MÁ VÝZNAM STRETÁVAŤ SA S ĽUĎMI, KTORÍ MAJÚ INÉ NÁZORY?

JANKA, 22: Iste. Učí nás to byť flexibilnejšími. Osobne sa mi pri takýchto stretnutiach upevňuje viera, lebo si musím zodpovedať stále nové otázky.

PEŤO, 16: Určite áno. Medzi ľuďmi treba viesť dialógy a na ich základe urobiť kompromis, aby sa mal každý dobre. Keby si každý stál za tým svojím, tak by to nevyzeralo dobre. Niekedy je dobré poslúchnuť aj niekoho iného ako seba samého.

VIERKA, 27: Nie som konfrontačný typ, ale je zaujímavé vypočuť si názory iných a prezentovať svoje, ale nenásilnou formou. Mám veľa priateľov a známych, ktorí majú iné názory.

VIKA, 17: Je dôležité stretávať sa s ľuďmi, ktorí majú iné názory, pretože... Neviem...

dobré rady k ni(e)čomu

Keď sa nám zdá, že priateľov už nepotrebujeme, vtedy nás oni potrebujú najviac. P. Rosso povedal: „Mať čas pre druhého je ako položiť za neho kúsok zo života."

Mojžiš zostupuje z vrchu I.

Boh znova volá Mojžiša na vrch Sinaj, aby obnovil zmluvu s izraelským ľudom (Ex 34, 1).

Vrch je v kontexte Svätého písma privilegovaným miestom zjavenia sa Božej slávy. Abrahám a Izák vidia Božiu slávu na vrchu Morja vo chvíli obety, v ktorej sa objavuje, tak ako to hovoria svätí cirkevní otcovia, viera na zemi. A je to Vrch blahoslavenstiev, kde obdivuhodne vyžaruje Božia sláva, kde sa nám dáva Reč na vrchu - vrchol zjavenia sa Boha človekovi. A napokon na vrchu Golgota, kde žiari v celej svojej nádhere sláva Boha v spojení so svojím ukrižovaným Synom; neba so zemou, napĺňajúc svet soľou, svetlom a kvasom, čím umožňuje, aby bol človek zbožštený.

Nuž teda dobre, Mojžiš dostane tabule zákona, to znamená zmluvu medzi Bohom a človekom, na vrchu Sinaj a ostáva hlboko naplnený Božou slávou. V Písme sa hovorí: „Tvár jeho žiarila od rozhovoru, ktorý mal s Bohom“ (Ex 34, 29). A je to vtedy, keď sa človek intímne zblíži s Bohom, ostáva osvietený kúpeľom svetla, ktoré nezhasne.

Ak sme synmi svetla a priblížime sa k Bohu, sme mu podobní, ako to hovorí sv. Ján: „Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je“ (1 Jn 3, 2).

To znamená, ak sa priblížime k Bohu a vstúpime do jeho vôle, realizuje sa v nás najhlbší zmysel Božieho stvorenia; najdokonalejšie naplnenie, veď človek bol stvorený na Boží obraz a podobu (Gn 1, 26).

Ježiš Kristus, obraz neviditeľného Boha, ako nám hovorí sv. Pavol (Kol 1, 15), je Bohom a zároveň dokonalým človekom; je novým Adamom, v ktorom Božie stvorenie dosahuje plnosť. V ňom a skrze Ježiša Krista sa človek môže priblížiť k Bohu, lebo sám Ježiš Kristus sa definuje ako cesta. „Ja som cesta, povie Ježiš“ (Jn 14, 6), a potom pridá: „Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa“, a preto židia volali prvých kresťanov stúpencami cesty.

Ak sa Mojžišova tvár stala žiariacou v tomto stretnutí s Bohom až do takej miery, že keď sa rozprával so svojím ľudom, musel si na tvár položiť závoj (Ex 34, 33-35), tak aj Ježiš, „svetlo sveta“, (Jn 8, 12) žiariaca tvár Otcovej slávy, si položí závoj pred ľuďmi, aby ho spoznali iba tí, ktorí sa skrze proces obrátenia stávajú synmi svetla.

Tento závoj, ktorý si Ježiš kladie pred ľuďmi, je jeho človečenstvo, ktoré je ako odpad priklincované na kríži. Prorok Izaiáš nám odhaľuje túto zahalenú Ježišovu tvár vo štvrtej piesni o služobníkovi Pána: „Nemá podoby ani krásy a nemá výzoru, by sme túžili po ňom. Opovrhnutý a posledný z ľudí, muž bolestí a útrap znalý, pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, ani sme si ho nevážili“ (Iz 53, 2-3). A ďalej vo verši 11 v tej istej hlave hovorí: „Po útrapách duše svojej nahľadí sa dosýta.“

Po Ježišovi neskôr každý učeník, aby pokračoval v jeho poslaní, ponesie na svojej tvári tento závoj sluhu Jahveho; to značí byť nenávidenými a opovrhovanými synmi tohto sveta, ale to nezabráni, aby žiarili Božím svetlom, pretože boli už vzkriesení s Ježišom Kristom. A tak v knihe Zjavenie apoštola Jána čítame: „... budú hľadieť na jeho tvár a na čele budú mať jeho meno. Noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiariť Pán Boh a budú kraľovať na veky vekov“ (Zjv 22, 4-5).

Tieto slová, ktoré sa naplňajú v kresťanoch, čo stratili svoj život pre Ježiša a pre jeho evanjelium (Mt 16, 25-26), sa po prvý raz vyplnia v prvom mučeníkovi Cirkvi, sv. Štefanovi, ktorý bude vzorom všetkých kresťanov budúcich pokolení.

Naozaj vidíme, ako tvár sv. Štefana žiarila, keď ho súdili: „Všetci, čo sedeli vo veľrade, uprene naňho hľadeli a videli, že jeho tvár je ako tvár anjela“ (Sk 6, 15). Čiže Štefan je premenený, keď vidí Božiu slávu a vidí slávu Boha, lebo stratil svoj život pre neho.

IGLESIA SIN FRONTERAS
P. Antonio Pavia, Quito - Ecuador
Preložila E. Ilečková

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Svätá všechválna veľkomučenica Eufémia (16. september)

Narodila sa okolo roka 285 v Chalcedóne, hlavnom meste rímskej provincie Bitýnia (dnešné Turecko), ako dcéra senátora Filofróna a jeho manželky Teodózie, tajných kresťanov. V roku 304, za cisára Dioklecián (284 – 305), keď sa spolu so štyridsiatimi ôsmimi ďalšími kresťanmi modlila na utajovanom mieste, bola zatknutá, predvedená pred tamojšieho prokonzula a vypočúvaná. Práve tu sa začínajú naše dva príbehy z jej života:

O prvých kresťanoch sa niekedy hovorí, že mali výslovne nepriateľský postoj voči Rímskej ríši. Vypočujme si preto odpoveď Eufémie a jej kolegov na prokonzulovu otázku, či odmietajú splniť cisárov rozkaz a priniesť obety: „Cisárovmu alebo tvojmu príkazu, prokonzul, sa bezpochyby treba podriadiť, ak nie je proti neberskému Bohu. Ak však je proti Bohu, treba sa mu nielen nepodriadiť, ale aj výslovne vzoprieť. Keby nám prikazovali to, v čom sme povinní podriaďovať sa vládam, odovzdali by sme cisárovo cisárovi a Božie Bohu. Keďže však váš príkaz je proti Bohu a je odporný Bohu – prikazujete nám totiž uctievať stvorenie namiesto Stvoriteľa a nútite nás poklonil sa a priniesť obetu démonovi, nie Najvyššiemu Bohu, tento váš príkaz nikdy nesplníme, veď my sme praví ctitelia pravého Boha, ktorý prebýva v nebesiach.“

Vidíme teda, že postoj prvých kresťanov k vlastnému štátu rozhodne nebol nepriateľský, ale skôr vyvážený. Taký má byť aj náš postoj. Okrem toho si všimnime, ako dobre poznali Sväté písmo. Vo svojej odpovedi sa totiž odvolali prinajmenšom na štyri jeho miesta.

Prvým je Evanjelium podľa Matúša (22, 21b), kde Kristus hovorí chýrečnú vetu: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“ Druhým je Prvý list svätého apoštola Petra (2, 13 – 14): „Kvôli Pánovi sa podriaďujte každej ľudskej ustanovizni: či už kráľovi ako najvyššiemu, alebo miestodržiteľom ako tým, ktorých on posiela trestať zločincov a chváliť dobrých.“

Tretím miestom je slávny starozákonný žalm (95, 5a alebo 96, 5a), ktorý podľa gréckej Septuaginty, považovanej starovekou Cirkvou za prakticky inšpirovaný preklad, znie trocha odlišne než podľa jeho hebrejskej verzie. Zatiaľ čo preklad hebrejského textu hovorí: „Lebo ničoty sú všetci bohovia pohanov“, preklad gréckeho textu tvrdí: „Lebo všetci bohovia pohanov sú démoni.“ Tento zdanlivý detail viedol starovekých kresťanov, vrátane viacerých cirkevných otcov, k presvedčeniu, že pod menami a sochami pohanských božstiev sa skrývajú padlí anjeli, túžiaci po božskej úcte. Uvedená skutočnosť bola jednou z motivácií pre radikálne odmietanie pohanských kultov.

Štvrté miesto treba hľadať vo svätom Evanjeliu podľa Jána (4, 23), kde Pán Ježiš hovorí: „Prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde.“

Vo všeobecnosti sa hovorí, že ženy sú slabšie ako muži. Vypočujme si preto odpoveď Eufémie na opakované prokonzulovo presvedčanie podvoliť sa a zachrániť si tak život: „Nemysli si, mučiteľ, že svojimi prefíkanými dohováraniami môžeš ľahko sklonil moju slabosť k svojej bezbožnosti a neprávosti. Veď hoci som podľa prirodzenosti žena, telom slabá a vekom mladá, moje srdce je pevnejšie ako tvoje a moc mojej viery je oveľa väčšia ako sila tvojej chrabrosti. Okrem toho mám vďaka milosrdenstvu môjho Krista lepšiu chápavosť než všetci vaši pohanskí rečníci, spolu s ktorými sa považujete za múdrych, hoci v skutočnosti ste nerozumnejší ako všetci nevedomci, lebo nechcete poznať pravého Boha a démona považujete za Boha. Nepodvedieš ma teda prefíkanými rečami, ako kedysi had podviedol našu pramatku... Veď ja sa spolieham na svojho Krista, že ma neopustí a neodníme odo mňa svoju silnú pomocnú ruku, kým pyšnú hlavu démona nerozšliapu nohy ženy.“

Okrem faktu, že svätá Eufémia sa znova odvoláva, prinajmenšom nepriamo, na viaceré miesta Svätého písma, je dôležitá aj skutočnosť, že v jej prípade to neboli len prázdne reči. Po uvedených slovách totiž nasledovalo utrpenie, ktoré znášala naozaj hrdinsky až po vyliatie vlastnej krvi. Vidíme teda, že aj žena, hoci sa vo všeobecnosti považuje za krehkú a slabú, môže byť, ak má pevnú a pravú vieru, rovnako silná alebo dokonca silnejšia ako ktorýkoľvek muž.

Marcel Gajdoš

ZAMYSLENIE

„Ale ja sa nechcem chváliť ničím iným, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet“ (Gal 6, 14).

Sadhu Sundar Singh povedal: „Kríž nesie tých, ktorí ho nesú.“ Je to vtedy, keď človeku kríž pomáha vidieť ďalej, dozrievať vo viere a úprimnejšie sa zjednocovať s Kristom. Mnohí ľudia svedčia o tom, že nikdy by sa neboli naučili toľko, keby nebolo choroby a bolesti. Veľa sa dá pochopiť a porozumieť cez slzy utrpenia. Najväčším svedkom tejto pravdy bol sám Ježiš Kristus, keď cez smrť prešiel k zmŕtvychvstaniu a ponúkol vykúpenie všetkým. Ježiš teda nielen niesol kríž, ale kríž ho niesol k sláve.

Pre Chiaru Lubichovú a jej spoločníčky bol ukrižovaný a opustený Ježiš svetlom na riešenie každodenných bolestí a súžení. Preto sa rozhodla, že sa nebude vyhýbať tomuto stretnutiu s ním: „Naopak, bude to pre mňa najkrajšia chvíľa... Ježišu opustený, ty si ‚prečo‘ môjho života.“

Ak človek pochopí, že Boh má účasť na ľudských utrpeniach, potom má aj účasť na výkupnej hodnote Ježišovho utrpenia. Toto sa dá vidieť aj na živote a svedectve svätého Pavla. On vo viere spoznáva tú lásku, ktorá Krista doviedla na kríž. Vyjadril to slovami: „S Kristom som pribitý na kríž. Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus. Ale život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa“ (Gal 2, 19-20).

* * *

„Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou“ (1 Kor 1, 18).

V knihe z koncentračného tábora Milenci SS smrti autor opisuje túto udalosť:

Istého dňa som mal nejakú prácu neďaleko popraviska. Ukrytý za hromadou železa som videl popravu asi desiatich osôb. Posledným odsúdencom bola žena. V tmavých šatách, vysoká, s čiernymi očami. Zastala pred veliteľom tábora, pozrela sa do jeho očí, strhla z krku zlatý krížik a hodila mu ho do tváre so slovami: „Na toto si, hrdina, zabudol?“ Padli výstrely a statočná žena bola mŕtva.

Odklon od kríža vždy znamenal a znamená odklon späť. Preto má pravdu svätý Pavol, že pre tých, ktorí idú do záhuby, je bláznovstvom. Ale pre tých, čo sú na ceste spásy, je Božou mocou, silou a útechou. Nuž práve preto spievame s Cirkvou: „Buď pozdravený, svätý kríž, - v živote mocná útecha...“

-fd-

Ako som našiel zmysel života

Mám 26 rokov a asi ako každý chalan, ktorý má svoju partiu, v ktorej začína skúšať, čo svet ponúka, aj ja som takýmto spôsobom začal spoznávať realitu života. Samozrejme, že sme prešli všetkým, čím sa dalo, od alkoholu, cigariet, diskoték (už ako 13-ročný), cez prvé neviazané sexuálne skúsenosti, tiež čiernu mágiu, túlanie sa po baroch, cudzích mestách, až k hľadaniu zmyslu života v budhizme, v joge, drogách. Najväčší a najvážnejší moment v mojom živote nastal, keď som mal 21 a pomaly sa mi chcelo zvracať z toho, čo som zažíval. Málokedy som našiel nejakú činnosť, ktorá by ma naplňala tak, ako som to kdesi vnútri cítil. Vedel som, že mi chýba čosi, čo ma naplní skutočným šťastím a bude to realita, nie nejaká nová halucinácia po novej odrode marihuany, ale pravda... Veľakrát som chcel skoncovať so svojím životom, nikto mi nevedel dať odpoveď na otázky, ktoré boli v mojom vnútri, a najmä nikto ma nevedel pochopiť a potreby, po ktorých kričalo moje vnútro, som často nedokázal pomenovať. Ľudská reč sa mi zdala príliš obmedzená, nikto do mojej hĺbky nedokázal preniknúť a odpovedať na moje otázky, a keď aj odpovedal, vždy to boli len slová, ktoré neuhasili smäd v mojom srdci. Mal som už stavy na zbláznenie a často som myslel na koniec tohto trápenia. Nevedel som, prečo som vôbec na svete, komu som potrebný... . Bol som doma vo svojej izbe, vedel som, že zajtra pôjdem na protidrogové, postupne ma prišli pozrieť moji súrodenci a každý sa ma čosi pýtal. Nemohli pochopiť, čo sa so mnou deje, kde som sa to dostal... . Snažil som sa spať, no snívali sa mi strašné sny, stále na mňa ktosi poľoval (nebolo to prvýkrát) a vedel som, že aj doma ma všetci odpísali. Prežíval som úzkosť, strach, beznádej, ako keby som sa topil v bahne, ktoré ma viac a viac pohlcuje a ja už nemám žiadnu šancu. Postavil som sa a začal som hovoriť: „Ježiš, počul som, že si. Ak naozaj jestvuješ, prosím ťa, pomôž mi. V tú chvíľu sa vôbec nič nestalo. Na druhý deň ma odviezli na protidrogové. Tu som si už trocha vydýchol. Spoznal som tu jedného človeka, ktorý mi stále hovoril: „Neboj sa, prispôsob sa systému, ktorý funguje v tejto nemocnici.“ Vždy mi rezonovalo v ušiach: „Neboj sa, Pán Boh to má v rukách.“ Nikomu som veľmi neveril, no keďže sa nebolo s kým porozprávať, sem-tam sme sa stretli. Ten človek potom odišiel na druhý stupeň a povedal mi, že k nim chodí kňaz a ak by som chcel, môže ho zavolať.

Jedného dňa som stál na chodbe a práve vtedy prišiel kňaz a povedal, že vezme len jedného, tak som šiel, ani neviem prečo. Nakoniec som sa vyspovedal, čo som už asi 5 rokov neurobil. Po tejto spovedi som pocítil neopísateľnú úľavu kdesi v mojom vnútri, ako keby mi niekto zobral všetku ťažobu, ktorú

Ilustračná snímka: archív redakcie

som mal na srdci a bol som zrazu naplnený radosťou, že sa môžem dívať na tento svet, že sú okolo mňa ľudia, že dýcham... Radosť, ktorá vychádzala kdesi z môjho vnútra. Potom som sa išiel pomodliť modlitbu, ktorú mi určil kňaz ako pokánie. Počas tejto modlitby som zrazu pocítil prítomnosť Boha. Vtedy som pochopil jednu vec. To, že som Ježiša prosil o pomoc a on to urobil. On mi pomohol. Vnímal som Ježišovu prítomnosť a zrazu som vedel, že on je naozaj živý, že nie je história, ktorá bola a odišla, ale je naozaj pri mne. Vedel som, že vie všetko a vidí do môjho srdca, vôbec nič som mu nemusel hovoriť. On si ma pozval, tak som prišiel. V tú chvíľu som si uvedomil, že ja som ho nikdy nepozval, neprosil o pomoc. Spomenul som si na tú modlitbu v noci doma. Uvedomil som si, že mi dáva úplnú slobodu a aj vtedy som ho mohol odmietnuť. No ja som chcel byť s ním. 21. novembra 2004 uplynuli 4 roky od toho dňa. Odvtedy neberiem žiadne drogy, prestal som fajčiť, opíjať sa, zmenil sa aj môj vzťah k dievčatám, vzťahy s rodičmi sa dali do poriadku. No tým hlavným je to, že môj život nabral nový smer a hlavne zmysel. Samozrejme, že žijem v realite, znova sa pohádam, súdim iných, mám telesné túžby, s ktorými musím bojovať... atď. Jednoducho, chcem povedať, že som ako každý iný človek. S tým rozdielom, že viem, ku komu môžem vždy prísť, keď neviem ako ďalej, keď mám všetkého plné zuby, ba dokonca on ma vždy hľadá, keď sa strácam, keď na neho zabúdam, keď mi nikto nerozumie, keď sa cítim sám, keď niekto iný potrebuje pomoc a nie je to v mojich silách. Pán Boh mi dal priateľov v spoločenstve Dávid a zázemie na môj duchovný život, odkiaľ som sa mohol odraziť a kde som sa mohol formovať. Rád sa tam vraciam. Teraz som už druhý rok v Kazachstane, kde pracujem ako laik v Katolíckej cirkvi, najmä s mládežou.

Marek

Pánov novokňaz

ICLíc. Miloš Galajda, nar. 30.12.1977 vo Vranove nad Topľou, diakonát 12.09.2005 v Prešove, presbyterát 15.09.2005 v Lutine, primície 25.09.2005 v Nižnom Hrušove.

Mučeník svedomia

Pri čítaní životopisov svätých sme mnohokrát dojatí ich životom, vytrvalosťou v modlitbe, oddanosťou do Božej vôle a ak zomreli mučeníckou smrťou, tak hlavne ich hrdinstvom v hodine smrti. A vtedy si povieme, že aj ja by som chcel prijať palmu mučeníka a zaujať miesto v nebeskom kráľovstve. Tu si treba uvedomiť, že Boh vie, prečo žijeme práve v tejto dobe a na tom mieste, kde sa nachádzame. Každá doba má svoje charakteristické znaky, pri ktorých vidno, že sa vyplňujú varovné slová Ježiša Krista: „Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, budú vás vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom" (Mt 10, 17).

V časoch komunistickej totality bolo verejné vyhnanie viery spojené s prenasledovaním a ponižovaním. Keď sa pýtame, prečo sa komunizmus ujal na východe Európy a nie na západe, tak odpoveď nájdeme v poslednej knihe Jána Pavla II. – Pamäť a identita, kde je napísané: „My sme boli toho ušetrení azda preto, lebo my na západe Európy by sme takúto skúšku nevydržali, a vy ju vydržíte."

Dnes žijeme v demokracii, kde každý žije v slobode, kde sa všetko navonok zdá v poriadku. Ale prenasledovanie veriacich kresťanov sa deje iným spôsobom, a to v otupení a umlčaní svedomia. Najjednoduchšie vysvetlenie demokracie spočíva v známej vete: „Môžem si hovoriť a robiť, čo chcem!" Tak sú veriaci denno-denne vystavení nátlaku na svedomie, aby si žili podľa svojich predstáv, aby nepočúvali „nejakú" Cirkev, Boha a „zastarané" Božie prikázania. Ako hlavný dôvod na ospravedlnenie svojho konania sa používa argument, že „dnes je moderná doba a takto to robia všetci." Ako sa dnes svet pozerá na človeka, ktorý nehreší, nekradne, dokáže odpustiť nepriateľovi, je verný v manželstve a aktívne žije v cirkevnom spoločenstve? Hovoria, že je fanatik, pomätenec, poblúdenec, blázon. Nikto však nezisťuje dôvod kresťanského života, ktorého súčasťou sú pokoj, viera, zmysel bytia, úprimný vzťah k Bohu a ľuďom.

Preto každý kresťan má možnosť denno-denne prežívať mučeníctvo svedomia, v ktorom sa prejaví silná túžba po Bohu, ktorý je Láska. Nebudem robiť veci, ktoré narušajú vzťah medzi mnou a Bohom a otupujú moje svedomie. A z toho vyplýva zodpovednosť za moje slová, skutky a myšlienky. Ježiš Kristus nás vyzýva, aby sme boli svetlom sveta a soľou zeme, preto sa nemusím zarmucovať nad tým, že nemám možnosť obetovať svoj život mučeníckou smrťou za vieru v Krista, lebo Boh mi dal príležitosť, aby som sa stal mučeníkom svedomia, ktorý má pripravené miesto v nebeskom kráľovstve.

Ďakujme Bohu za všetko, čo dáva do našich životov a snažme sa svoj život prežiť čo najlepšie, aby sa v nás vyplnili slová sv. Pavla: „A tak kým žijeme, ustavične sa vydávame na smrť pre Ježiša, aby sa aj Ježišov život zjavil na našom smrteľnom tele" (2 Kor 4, 11)

Štefan Ančočik

Ako som prestal fajčiť

Čítal a počul som už veľa svedectiev o tom, ako Pán uzdravil fajčiara a z minúty na minútu sa z fajčiara stal nefajčiar. Hneď na úvod musím povedať, že toto nie je môj prípad, hoci som to chcel...

Fajčiť som začal na ZŠ ako siedmak. Bol o to z túžby zapadnúť do kolektívu. Ešte aj dnes spomínam na toto obdobie s úsmevom.

Dlho sa mi zdalo, že som v pohode – keď chcem, tak si zapálim, keď nie, tak nie, proste, nie som od cigariet závislý. Takto nejak som prešiel strednú školu... Na vysokej škole som sa dostal do partie nefajčiarov. Zrazu som zistil, že bez cigarety neviem vydržať. S hrôzou som si uvedomil, že som od cigarety závislý. A bol tu ďalší problém. Zo strachu z odsúdenia medzi priateľmi som svoje fajčenie skrýval. Darilo sa mi to niekoľko rokov. Po čase som mal skutočne veľmi zlý pocit z tejto mojej viactvárnosti. Vedel som, že je to pretvárka. V tom čase som začal Pána prosiť, aby ma zbavil tohto môjho zlozvyku. Vnútri som však akoby vnímal Boží hlas: To by sa ti teda hodilo, v tajnosti začať aj prestať fajčiť... Lenže ja som Bohom svetla a nie tmy. A tak som svoju túžbu prestať fajčiť zahrabal niekam hlboko do svojho vnútra...

No po nejakom čase sa moje svedomie znova začalo intenzívne hlásiť. Bolo to v období, keď sme sa s malou skupinkou priateľov stretávali na modlitbách. V tomto úzkom spoločenstve priateľov bola pre mňa pretvárka veľmi ťažká. Tak som sa s tým celým priznal. Na moje veľké prekvapenie, kamaráti mi nedávali prednášky o nevhodnosti fajčenia ani ma nevylúčili zo svojho stredu. Priam naopak – nútili ma fajčiť v ich blízkosti. Pre mňa to znamenalo veľmi veľa. Bol to prvý krok k môjmu sebaprijatiu. Druhý urobila moja teraz už manželka, keď mi dávala najavo, že ma prijíma aj s mojou cigaretkou.

Tieto skúsenosti ma postupne viedli k tomu, že som začal chápať, že Boh ma prijíma aj s mojím hriechom. Bol som Bohu veľmi vďačný, keď som pochopil, že v jeho očiach nie som menej ako môj kamarát, ktorý nefajčí.

Postupom času som znova začal túžiť po tom, aby som nefajčil. A tak som začal Boha intenzívne prosiť... Mal som nádej, že raz sa to stane.

Svoje fajčenie som vnímal ako hriech. Preto som ho pravidelne vyznával vo sviatosti zmierenia. Veril som, že Pán vo sviatosti zmierenia uzdravuje naše zranené telá, keď nám odpúšťa hriechy. Preto som dúfal, že budem oslobodený od fajčenia práve vo sviatosti zmierenia.

Dlhú dobu neprichádzal očakávaný výsledok. Samozrejme, okrem modlenia som sa aj snažil nefajčiť. Skúšal som nikotínové žuvačky aj náplaste....Nikdy som však nevydržal nefajčiť dlhšie ako niekoľko dní. Túžba po cigarete bola silnejšia ako moje odhodlanie nefajčiť.

V tomto pomerne ťažkom období mi zase veľmi pomohla moja manželka. Nikdy ma nenútila ani nerobila výčitky. Viem, že ma niesla v modlitbách.

Raz som bol na spovedi u jedného staršieho kňaza. Na môj problém mi povedal: „Vieš, ja už 50 rokov nevečeriam. Prvé dva dni to bolo nepríjemné, ale potom si na to telo zvyklo a už to šlo v pohode. Tak aj ty vydrž 2 dni a bude to pohoda."

Hlavou mi vírili myšlienky: tento človek asi nevie, čo je to závislosť, inak by mi to asi neradil. Veď už koľkokrát som 2 dni nefajčil, ale dlhšie som to nevydržal....

Po spovedi som ostal ešte na sv. omši. Okolo premenenia som akoby počul vnútorný hlas: Neskúsiš to, ani ak ti to hovorím ja ústami tohto kňaza?

Ostal som prekvapený. Pripomínalo mi to situáciu Petra, ktorému Ježiš po noci neúspešného rybolovu povedal, aby to skúsil ešte raz. A tak moja odpoveď bola: Dobre, Pane, ty vieš, že som takýchto pokusov absolvoval veľa, ale ak ty chceš, skúsim to znova.

Keďže tretí deň bol piatok, rozhodol som sa, že k tým dvom dňom, o ktorých hovoril kňaz, pridám ešte aj ten piatok. Zároveň som sa ale rozhodol, že ak v sobotu budem mať neprekonateľnú túžbu zapáliť si, tak to urobím.

Na moje veľké prekvapenie, v sobotu, hoci som na cigaretu pomyslel, vôbec nebol problém nezapáliť si. Začal som tušiť, že sa stal zázrak. Samozrejme, že som sa tešil a ďakoval.

Vydržalo mi to dva mesiace. Potom manželka musela ísť do nemocnice, ja som ostal doma sám a nervózny. Samozrejme, že som si hneď kúpil cigarety. A fajčil som ako turek.

Po niekoľkých týždňoch sa manželka vrátila z nemocnice aj s naším prvým synom. V tom som si uvedomil dve veci. Že nechcem synovi dávať zlý príklad a že som premrhal Božiu milosť. Po nejakom čase som teda znova skúsil prestať fajčiť. Prišlo nové prekvapenie. Prestať fajčiť bolo totiž opäť také jednoduché, ako vtedy v lete... Takto sa striedali obdobia fajčenia a nefajčenia viac ako rok.

Postupne som pochopil, že darček, ktorý som od Boha dostal, si nezobral späť napriek mojím zlyhaniam. Stále je v mojej moci nefajčiť.

Zároveň som vedel, že je na mne spraviť trvalé rozhodnutie a už viac nefajčiť... mám na to všetky milosti. Stalo sa to v prvú adventnú nedeľu roku 2000. Odvtedy som si až dodnes nezapálil. Čas urobil svoje a pre mňa sa postupne stáva normálne nefajčiť.

Ďakujem Bohu za túto skúsenosť lásky a milosrdenstva. Aj vďaka tejto skúsenosti chápem viac, čo to znamená, že sme milované Božie deti. Tiež aspoň trocha chápem, čo to znamená spolupracovať s Božou milosťou. Veď bez jeho zásahu by som fajčil dodnes.

Peter Farnbauer

Teoretické východiská pre prípravu budúcich kňazov v mediálnej oblasti

V každom biskupstve má fungovať pastorácia v oblasti spoločenských komunikačných prostriedkov - na akademickej aj na kuriálnej úrovni. Nestačí vystríhať veriacich pred hroziacimi nebezpečenstvami. Je potrebné pozitívne pripraviť duchovných pastierov, aby vzdelanie mohlo dať budúcemu duchovnému pastierovi dokonalú vedomosť technického, spoločenského a psychologického rázu o vplyve masmédií – napísal Juraj Spuchľák, ktorý sa problematikou výchovy v kňazských seminároch v oblasti používania prostriedkov spoločenskej komunikácie profesionálne zaoberá.

Okrem iného vyvodzuje tiež tézu, že vo výchove v kňazských seminároch a inštitúciách pre prípravu budúceho kléru nesmie chýbať výchovný element, a to by mohli byť nasledujúce prvky: výchova k využívaniu masmédií v pastorácii a k ohlasovaniu evanjelia; výchova k duchovnému vedeniu, príprave a pastorácii pracovníkov v masovokomunikačných prostriedkoch; výchova zameraná na správne, rozumné a užitočné využívanie masmédií alumnami kňazských seminárov ako príjemcami obsahov masmédií.

Pozríme sa teda v krátkosti na niektoré cirkevné dokumenty, ktoré hovoria o požiadavkách mediálnej výchovy v katolíckych výchovných a vzdelávacích inštitúciách.

Už pápež Pius XI. vo svojej encyklike Ad catholici sacerdotii v roku 1935 napísal: Aby kňaz vzdal úctu úradu, ktorý zastáva, a aby si získal dôveru a priazeň ľudí, čo výrazne podporí jeho pastoračnú činnosť, má byť vzdelaný nielen v posvätnej vede, ale aj vo vedách, ktorým sa venujú vzdelanci jeho doby" a pokračuje, že „klerici sa nemajú uspokojiť s tým, čo by im azda mohlo stačiť v iných časoch, ale majú sa snažiť poznať, ba musia poznať všeobecnú kultúru na najvyššej úrovni a v najširšom zábere jej súčasného stavu, čiže kultúru moderného veku.

Rovnako aj pápež Ján Pavol II. v apoštolskej exhortácii Catechesi tradendae o katechéze v súčasnosti zo 16. októbra 1978 hovorí veľmi jasne o potrebe Cirkvi stále hľadať čo najvhodnejšie cesty a prostriedky na vykonávanie svojho poslania a zaraďuje medzi ne aj masmédiá: V myšlienkach obraciam pozornosť na veľké možnosti, ktoré ponúkajú prostriedky spoločenskej komunikácie... Skúsenosť dokazuje (...) úspešnú súhru rozhlasového a televízneho vyučovania, ktoré vie spájať vysoký stupeň estetického výrazu s prísnou vernosťou učeniu Magistéria. Cirkev má naporúdzi veľa príležitostí na riešenie týchto problémov...

Vo svojom posolstve k XIX. svetovému dňu na tému: Komunikačné prostriedky pre kresťanskú osvetu mládeže pápež Ján Pavol II. vyzýva na dôsledné a odborné teoretické i praktické vzdelávanie v seminároch, nielen pre náležité poznanie prostriedkov spoločenskej komunikácie, ale aj pre realizáciu nepochybných možností pri posilňovaní dialógu lásky a pri budovaní zväzkov spoločenstva.

Nielen samotní pápeži, ale aj Druhý vatikánsky koncil v dekréte Inter mirifica vyžaduje (...) primeranú a osobitnú výchovu a pripravenosť. Preto treba napomáhať, množiť a viesť podľa kresťanských zásad podujatia, ktoré sledujú tento cieľ – najmä ak sú určené pre mladých – v katolíckych školách každého stupňa, seminároch. Aby sa to ľahšie dosiahlo, nech sa v katechizme podáva a vysvetľuje katolícke učenie a správanie v tejto oblasti.

Nakoniec aj Kongregácia pre semináre a študijné inštitúty vydala Smernice pre rektorov talianskych seminárov, kde pripomína zodpovedným, že by sa mali riadiť smernicami tohto posvätného úradu a prehlbovať vzťah prostriedkom, ktoré majú tak ľahko dostupný a často aj rozhodujúci sociálny vplyv.

Kongregácia pre katolícku výchovu v Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis pripomína, aby kompetentné osoby v seminári formovali svojich podriadených tak, aby si vo vzťahu k prostriedkom spoločenskej komunikácie dokázali vypestovať istú disciplínu, aby vedeli sami vychovávať veriacich účinne používať masmédiá v apoštoláte.

V pastoračnej inštrukcii Pápežskej komisie pre spoločenskú komunikáciu Communio et Progressio apeluje na školy a iné katolícke inštitúty, aby v tejto sfére plnili tú najzodpovednejšiu úlohu, a preto aby všetky spôsoby spoločenskej komunikácie dostali svoje vlastné miesto v teologických disciplínach, predovšetkým v morálnej a pastoračnej, aby budúci kňazi nestáli ďaleko od reality života, a potom neprichádzali nepripravení plniť apoštolské úlohy.

Pokyny a rady na aplikáciu koncilového vyhlásenia Nostra aetate dopĺňajú, že účinné používanie týchto prostriedkov predpokladá špecifickú prípravu vyučujúcich a vychovávateľov v školách, seminároch a univerzitách.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť Pokyny na formovanie budúcich kňazov v oblasti využívania prostriedkov spoločenskej komunikácie, ktoré stanovujú tri ciele v pastoračnom formovaní: vyškoliť zainteresovaných na správne používanie prostriedkov spoločenskej komunikácie; formovať z nich učiteľov a vodcov druhých v tejto oblasti; vštepiť im citlivosť a pripraviť ich na nevyhnutné, ustavičné prispôsobovanie ich budúcej pastoračnej činnosti.

Po mnohých odborných diskusiách a konzultáciách na základe vyššie spomínaného dokumentu Pokyny na formovanie budúcich kňazov v oblasti využívania prostriedkov spoločenskej komunikácie, ktorý v bode 26 uvádza, že sa táto disciplína nemá považovať za pomocnú alebo voliteľnú, ale má sa počas filozofických a teologických štúdií začleniť do študijného programu a má sa končiť skúškami, sa do študijných programov Gréckokatolíckej teologickej fakulty po schválení vo vedeckej rade, definitívne zaradila ako samostatný predmet.

Marek Pribula
prodekan GTF PU

slovo test

Otestujte si nezávažne svoje vedomosti. Odmenou vám bude poznanie neznámeho.

1. Z čoho učí Cirkev to, čo Boh zjavil?

2. Ako sa nazýva písmo, ktoré zostavil sv. Cyril?

3. Ako dlho staval Šalamún jeruzalemský chrám?

4. V ktorom meste bol vychovávaný Ježiš?

5. Do akého veku mohli leviti vykonávať službu v chráme?

6. Kto bol menovaný za prvého prešovského biskupa?

7. Ktoré sviatosti môžeme prijať len raz v živote?

8. Kto sa staral o Pannu Máriu po smrti Ježiša?

9. Kde je hrob Panny Márie?

10. Kde boli stretnutia gréckokatolíckej mládeže pred Bystrou?

Odpovede: 1. Zo Svätého písma a tradície (ústneho podania); **2.** Hlaholika; **3.** 7 rokov (1Kráľ 6, 38); **4.** V Nazarete; **5.** Do 50 rokov; **6.** Gregor Tarkovič; **7.** Krst, myropomazanie, kňazstvo; **8.** Sv. apoštol Ján; **9.** Existuje viacero hrobov Panny Márie. Najzaujímavejší je však na Sione v Jeruzalieme; **10.** Na priehrade Ružín a v RS Juskova Voľa.

**Už ťa niekto prenasledoval?
Ako si sa cítil?
Určite nie veľmi príjemne!
V takejto situácii prežíva prenasledovaný
človek úzkosť, strach, veľkú neistotu,
možno aj beznádej, rozhorčenie alebo zlosť.
Vie, že jeho život je v ohrození.**

„Radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi.“ (Mt 5, 11)

Nasledovať a prenasledovať

**Hoci sa tieto slová na seba veľmi podobajú, ich význam je odlišný.
Aj ľudia sú z jedného rodu a navonok sú si podobní. Rozdiel je však v tom, či Krista nasledujú alebo jeho samotného a jeho cirkev prenasledujú. Tých, ktorí sa ho rozhodli nasledovať, čaká hojná odmena v nebi.**

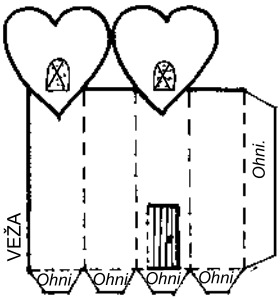

Škatuľkové Božie kráľovstvo
Bude ti pripomínať odmenu, ktorá ťa čaká.

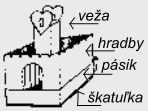

Potrebuješ 1 zápalkovú škatuľku, výkres, lep, nožnice, farbičky.
Postup práce:
Všetky časti si prekresli na papier, vyfarbí a vystrihni.
Ohni miesta, kde je prerušovaná čiara.
Vystrihni bodkované časti (okná).
Potom nastrihni dvere tak, aby sa dali otvárať.
Na bočné steny škatuľky nalep pásik s Božím slovom (okrem jednej užšej časti, aby sa škatuľka dala otvoriť).
Do stredu vrchnej časti nalep vežu a dookola hradby. Dovnútra si môžeš odložiť svoje malé poklady.

PÁS

VEZMITE NA SEBA MOJE JARMO	A UČTE SA ODO MŇA, LEBO	SOM TICHÝ A POKORNÝ SRDCOM A NÁJDETE	ODPOČINOK PRE SVOJU DUŠU.

HRADBY

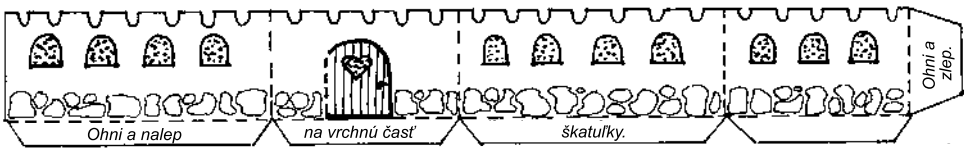

Aj v dnešnej dobe sú prenasledovaní mnohí ľudia. Ježiš však hojnú odmenu v nebi prisľúbil iba tým, ktorí to znášajú pre jeho meno. Kresťania zažili veľa prenasledovaní. V minulosti boli kruté a krvavé, dnes sú skôr skryté a nebadané. Zachovať vernosť Pánovi sa však oplatí.

Aj keď je odmena až na konci, vždy nás poteší.

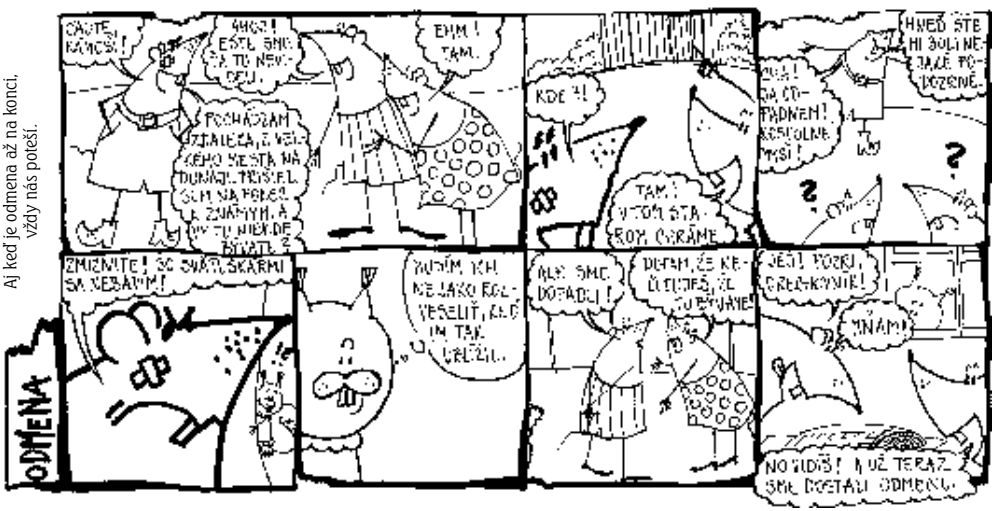

OSEMSMEROVKA

K	S	A	V	K	D	Ž	A	L	M	E	B	J
Š	E	P	B	K	Í	T	M	K	Á	E	V	M
S	A	M	A	R	I	T	Á	N	I	S	I	A
O	N	L	K	S	A	Z	R	L	J	E	K	D
S	A	B	A	T	I	H	CH	A	R	I	T	A
Á	T	M	P	M	O	T	Á	O	K	N	CH	N
R	U	L	I	R	Ú	A	E	M	Á	R	O	N
A	S	S	E	Z	R	N	O	Ľ	A	I	N	J
D	Á	B	I	L	M	T	Ú	M	S	I	E	A
L	M	K	E	L	I	T	B	CH	A	R	T	S
A	R	A	I	T	O	Á	CH	K	U	N	U	D
E	I	F	S	S	L	E	Š	Z	L	O	N	O
A	V	A	Ť	T	I	E	A	T	Ó	R	A	A
V	L	R	T	R	O	L	H	R	J	V	Ž	S
H	E	N	H	A	E	S	N	E	O	T	I	S
R	R	A	S	M	R	Ť	E	S	M	N	A	A
O	P	U	K	S	I	B	D	T	A	D	Ľ	L
B	C	M	A	K	A	B	E	J	C	I	E	K

Legenda: ABRAHÁM, ADAM, ARCHA, ÁRON, BETLEHEM, BISKUP, BRAT, EDEN, ELIÁŠ, ENOCH, FILM, HLAS, HOREB, HRIECH, HROB, CHARITA, CHLIEB, CHRÁM, INRI, IZÁK, JERUZALEM, KAFARNAUM, KAIN, KLAS, KRÍŽ, KRST, KVAS, LÁSKA, LONO, ĽÚTOSŤ, MAKABEJCI, MANNA, MIER, MISÁL, SABAT, SAMARITÁN, SÁRA, SILOE, SION, SINAJ, SITO, SMRŤ, SOVA, SPASITEĽ, STRACH, SUTANA, ŠALAMÚN, TIARA, TÓRA, TREST, ŤAVA, ZIMA, ZRNO, ŽALM, ŽIAĽ.

Tajničku osemsmerovky tvorí 33 nevyškrtaných písmen.
Autor: Marek Pataky.

SPOLOK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

Zakladajúci členovia

S potešením sme koncom júla prijali dvoch nových zakladajúcich členov Spolku sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach. Stali sa nimi manželia MUDr. Mikuláš A. Haľko a Prof. Nadežda Haľková z USA. Novými členmi prekračujeme prvú stovku zakladajúceho členstva a otvárame druhú.
Obidvom našim novým členom úprimne blahoželáme.

o. Michal Hospodár

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, obrazov, sôch a zlátenie. Oprava a ladenie organov. Pokrývanie striech a veží. Ponúkame zľavu, stopercentnú kvalitu a dlhoročnú záruku.
Tel.: 035/ 659 31 39, 0905 – 389 162; www.reart.szm.sk
INZERCIA

Poďakovania

Ani sme sa nenazdali a 01.08.2005 uplynie 10 rokov od chvíle, keď do našej farnosti Vojčice prišiel novopresbyter o. Mgr. **Ladislav Praščák**. V novom prostredí ste sa rýchlo adaptovali a vďaka svojmu veľkému a láskavému srdcu ste si získali náklonnosť veriacich, mládeže a detí.

Pri tejto príležitosti sa chceme aj touto cestou poďakovať nášmu nebeskému Otcovi za to, že nám poslal pastiera, ktorý sa stará o svojich veriacich po stránke duchovnej aj pri obnove chrámu. Vašou zásluhou, modlitbami a pomocou sa veriaci z Hriadok a Milhostova dočkali vybudovania vlastných chrámov.
Do ďalších rokov života vám prajeme hojnosť Božieho požehnania, množstvo darov Svätého Ducha, ochranu Božej Matky, aby vaše duchovné slovo padlo vždy do úrodnej pôdy, aby vaše príkladné homílie zasiali do našich srdc zdravé zrnká kresťanskej viery, bratského porozumenia a spolunažívania všade tam, kde ho hlásate.
Do ďalších rokov vašej pastoračnej činnosti vám prajeme veľa zdravia i rodinnej pohody, nech vás i vašu rodinu Pán Boh odmení za vašu obetavosť, starostlivosť, láskavosť a vieru, ktorú nám cez vás daroval.

vďační veriaci z Vojčíc,
Hriadok a Milhostova

V týchto dňoch sa lúči s farníkmi a ostatnými veriacimi Gréckokatolíckej cirkvi vo Vranove nad Topľou - mesto otec protopresbyter Mgr. **Ľubomír Novák**, ktorý tu nastúpil v auguste 1996. Za tieto pekné roky ťažkej práce chceme poďakovať najprv Pánu Bohu, ktorý nám poslal do tejto farnosti duchovného otca, ktorý venoval všetok svoj voľný čas veriacim nielen v meste Vranov, ale aj v blízkom okolí. Farnosť ožila a je živá, za čo mu patrí veľká vďaka. Formou novej evanjelizácie tu v spolupráci s komunitou Ján Krstiteľ zorganizoval 17 biblických kurzov, cez ktoré mohli veriaci, ale aj neveriaci spoznať bližšie živého, zmŕtvychvstalého Ježiša Krista. Do ďalších rokov práce v Božej vinici jemu a celej jeho rodine vyprosujeme Božie požehnanie, pokoj, lásku, zdravie a ochranu Matky Božej.

vďační veriaci

Aké mnohoraké sú diela Tvoje, Pane, ... (Ž 103)

Autor: Vlado Komanický z Humenného. Odpovede zasielajte na adresu redakcie do 30. septembra 2005. Môžete vyhrať knihu „Verím v príkladoch". Výherca za júl: MUDr. Juraj Zelník, Banská Bystrica. Blahoželáme!

slovo	Vypitie	2. časť tajničky	Hliník, značka	Popínavá rastlina	Manilské konope
Email					
Nežne vinú					

Pomôcky: Kepno, Itha, IAH	1. časť tajničky	Malá nálepka	Rad. značka / Záměno			Striebro, zn. / Planétka		
Zverolekárstvo								
Švitorí								
Nemecký neurčitý člen				Naša rieka / Pohol			Čínske ženské meno	Starorímsky peniaz
Tlak krvi, skr.			Znela / Hranica					
Poľské mesto						Symetrála / Slon		
Krmivo pre dobytok							Zvratné zámeno	Idant
Zmútil si								
Zväz hydrogeológov, skr.				Anglická miera na drevo				

ROZHLAS

Rádio Vatikán: FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz, SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantik); 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky; 05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Rádio LUMEN - 16.00 – **Po** - Staré, ale dobré; **Ut** – Folkparáda; **St** – Oldieparáda; **Št** – Gospelparáda; **Pí** – Top 15; **So** - Piesne na želanie; **Ne** - Piesne na želanie. **18.00 Po-Ne** – Svätá omša – Emauzy. **19.00** - **So** – Ruženec pre Slovensko. **20.30 - Po** – Študentské šapitó; **Ut** – Duchovný obzor; **St** – Lupa; **Št** – História a my; **Pí** – ÚV hovor. **20.30 - So** – Od ucha k duchu

Krátke správy: denne o 0:00, 6:00 (avíza), 7:00, 8:00; v pracovné dni aj o 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 15:00 hod.

Ranné chvály: 5:45 h.; **Anjel Pána** : 12:00 h.

Čo vy na to: v pondelok až sobotu o 14:00 h.

George Martin Kuzma

Tohto roku si práve v tomto čase emeritný biskup našej sesterskej Eparchie Van Nuys pripomína dve veľké životné jubilea – 50. výročie kňazstva a 80 rokov života.

George Martin Kuzma sa narodil 24. júla 1925 v meste Windber v Pennsylvánii. Keď bol otvorený Byzantský katolícky seminár sv. Cyrila a Metoda, veterán z II. svetovej vojny biskup Kuzma prestúpil tam a po skončení teologických štúdií bol vysvätený za kňaza biskupom Nicholasom T. Elkom na Svätodušnú nedeľu 29. mája 1955. Slúžil vo farnostiach v Pittsburghu, Detroite a Clevelande predtým, ako bol preložený na západné pobrežie, kde si vždy prial pôsobiť. 11. novembra 1986 bol vymenovaný za titulárneho biskupa mesta Telmissus a pomocného biskupa eparchie Passaic. Chirotónia sa uskutočnila 4. februára 1987, hlavným svätiteľom bol metropolita Kocisko, ktorému asistovali biskupi Dudick a Dolinay.

Biskup Kuzma bol oboznámený s povinnosťami a problémami, ktorým čelila Eparchia Van Nuys, keďže od roku 1971 až do menovania za biskupa bol kňazom v meste Annnaheim. Tam zaviedol slávenie liturgie po španielsky, aby vyhovel aj potrebám vzmáhajúcej sa hispánskej komunity vo farnosti. Bol vyhľadávaný ako duchovný vodca a spovedník ako duchovenstvom, tak aj laikmi. Eparchia Van Nuys, v ktorej pôsobil v mnohých funkciách, bola prvá, ktorá publikovala správu o finančnom hospodárení. Keď odchádzal za biskupa do Passaicu, zanechal eparchiu bez dlhov.

23. októbra 1990 bol menovaný za druhého biskupa Eparchie Van Nuys a jeho introniza-cia metropolitom Stephenom Kociskom sa uskutočnila 15. januára 1991 v Chráme sv. Karola Boromejského v North Hollywood v Kalifornii. Ako biskup navštívil v prvých mesiacoch každú farnosť a filiálku a musel čeliť ohromnému dlhu.

Keď sa v roku 1994 zdalo, že sa začína brieždiť nad oddlženou eparchiou, musel biskup Kuzma čeliť prírodnej katastrofe, ktorá značne postihla eparchiu. Silné zemetrasenie s epicentrom iba míľu od pastoračného komplexu a biskupskej rezidencie spôsobilo škody týmto objektom, rovnako aj katedrálnemu komplexu, vzdialenému osem míľ od Van Nuys. Po tomto zemetrasení biskup Kuzma presťahoval administratívu a premiestnil aj pastoračné centrum k Chrámu sv. Štefana v meste Phoenix v Arizone, ktorý bol povýšený na prokatedrálu.

Počas svojho osemročného pôsobenia biskup Kuzma promulgoval Pastoračnú príručku, napísanú s väčším ohľadom na pastoračné chovanie duchovenstva. Príručka bola výborne prijatá východnými biskupmi a rozšírila sa až na Ukrajinu a do Austrálie. Kyr George bol tiež jedným z lídrov v liturgickej reforme, ako ju žiadal samotný Svätý stolec. Založil niekoľko monastierov tradičného východného mníšstva a bol prvým biskupom, ktorý kompletne upustil od používania latinských čestných titulov pre duchovenstvo a navrátil sa k tradičným východným poctám protojereja a archimandritu.

Pod jeho vedením a so zapáleným duchovenstvom eparchia rástla a dnes v nej môžeme nájsť živé spoločenstvá mnohých národností, chváliace Boha v našej byzantskej tradícii.

Na konci jubilejného roku 2000, dňa 5. decembra, bola zverejnená jeho rezignácia z postu eparchiálneho biskupa Van Nuys, a stal sa tak biskupom - emeritom, o ktorého sa starajú vzhľadom na zdravotné ťažkosti sestry Rádu sv. Bazila Veľkého v meste Uniontown. V roku 2002 bol spolusvätiteľom svojho nástupcu v Eparchii Van Nuys – kyr Williama Skurlu. Kiež mu Pán dožičí vidieť ešte mnoho synov jeho duchovných synov a dcér po mnohé pokolenia. Na mnohaja i blahaja ľita, vladyko!

Daniel Černý

Prvý eucharistický sobor Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi (UGKC)

V dňoch 24.–26. júna tohto roka sa v rámci Roka Eucharistie konal v Lvove Prvý celoukrajinský eucharistický sobor (kongres) Gréckokatolíckej cirkvi na Ukrajine. Súčasťou tohto v dejinách UGKC prvého kongresu s témou Eucharistie bola okrem slávnostných bohoslužieb aj séria odborných teologických prednášok zameraných na rôzne aspekty tohto tajomstva.

Sobor sa začal 24. júna archijerejskou božskou liturgiou v kaplnke Ukrajinskej katolíckej univerzity (UKU), ktorej predsedal preosvietený vladyka Sofron (Mudryj), O.S.B.M., ivano-frankivský eparcha. Na pôde tejto katolíckej univerzity potom nasledovala vedecká konferencia tematicky zameraná na tajomstvo Najsvätejšej Eucharistie. Na konferencii odzneli o. i. prednášky o tajomstve Eucharistie vo východných katolíckych cirkvách byzantskej tradície, Eucharistia Kyjevskej cirkvi a súčasné výzvy, Eucharistia v čase katakomb UGKC v r. 1946 – 1989. Ako zdôraznil v úvodnom príhovore o. mitrát Michajlo Dymyd, predseda organizačnej komisie, konferencia sa má stať impulzom pre širšie a hlbšie poznávanie náuky o Eucharistii.

Sobor vyvrcholil slávnostnou archijerejskou liturgiou, ktorej predsedala hlava UGKC, kardinál Ľubomír (Husar), arcibiskup väčší Lvova, koncelebroval J.E. Mons. Jozef Michalik, predseda Poľskej biskupskej konferencie, biskupi-členovia Synody biskupov Kijevo-Halíčskej metropolie UGKC, gréckokatolícki biskupi zo zahraničia, hostia Rímskokatolíckej cirkvi, početné duchovenstvo. Počas bohoslužby spieval Chór Lvovského duchovného seminára Sv. Ducha.

Hoci organizátori pôvodne plánovali slúžiť túto liturgiu v centre Lvova, na Nám. Slobody, pre veľký záujem veriacich sa nakoniec organizátori rozhodli zmeniť bohoslužobný priestor a zvolili Nám. Jána Pavla II. pred Chrámom Narodenia Presvätej Bohorodičky na Sychove (na tomto mieste sa v r. 2001 uskutočnilo stretnutie pápeža Jána Pavla II. s mládežou).

Akt zmierenia

Pred začiatkom sv. liturgie sa uskutočnil historický akt zmierenia ukrajinského a poľského národa, keď bolo vyhlásené Posolstvo ukrajinských a poľských biskupov pri príležitosti aktu odpustenia a zmierenia. (Posolstvo bolo prednesené aj vo Varšave na záverečnej svätej omši na ukončenie poľského národného eucharistického kongresu 19. júna 2005). V posolstve pod názvom – Zmierenie medzi národmi je možné, sa o. i. píše: „V našej spoločnej histórii nechýbali kruté, ba aj tragické udalosti. Rozdeľovali nás vojnové, politické, náboženské konflikty, ale spájalo nás dedičstvo tej istej viery, spoločenstvo sv. krstu, skrze ktorý sme boli vštepení - Ukrajinci i Poliaci - v smrť a slávne zmŕtvychvstanie nášho Pána."

Kardinál Husar vo svojej homílii zdôraznil, že tento akt zmierenia, ktorý deklarujú predstavitelia dvoch národov, sa má stať príkladom nasledovania pre všetkých ľudí oboch krajín.

Posolstvo je napĺňaním dedičstva pápeža Jána Pavla II a konkrétnou odpoveďou na jeho výzvu k zmiereniu medzi týmito dvoma susednými slovanskými národmi. Po sv. liturgii sa konal sviatočný koncert venovaný eucharistickému soboru.

podľa UGCC News
Stanislav Gábor

Spomienky na Svätú zem VII.

Mŕtve more je svetovým unikátom. Je najnižšie položeným miestom na zemi – 400 m pod úrovňou mora. Nachádza sa v ňom 30 % solí, je teda desaťkrát slanšie ako Stredozemné more. Voda z Mŕtveho mora, v ktorom nič nežije, nikam neodteká, ale intenzívne sa vyparuje. Bahno má liečivé účinky, napr. na kožné choroby. Vyrába sa z neho svetoznáma kozmetika Ahava a rôzne liečivá. Pre pútnikov je najväčšou atrakciou skutočnosť, že pre veľkú hustotu vody by ste sa tu nemali utopiť... Voda človeka nesie bez toho, aby plával.

Môžete ležať na chrbte a čítať noviny. Len sa nesmiete napiť a tiež musíte dávať pozor, aby sa voda nedostala do očí. Aj pre mňa to bol skutočne neobvyklý zážitok. Pretože je to najnižšie položené miesto na zemi, je tu počasie, akoby sme boli o mnoho stoviek kilometrov južnejšie.

Časť Mŕtveho mora sa nachádza na miestach, kde boli sírou a ohňom zničené hriešne mestá Sodoma a Gomora. Ich zničenie sa stalo na zásah Boha, ktorý použil prírodné sily. Mohlo nastať zemetrasenie s erupciou plynu. Aj dnes sa tu nachádza asfalt, nafta a ložiská síry. Mŕtve more, ktoré predtým nesiahalo až tak ďaleko na juh, sa následkom zemských otrasov a prehĺbenia asfaltových a petrolejových ložísk dostalo nižšie na juh a zalialo kraj, kde stála Sodoma a ostatné zničené mestá. Táto prehĺbenina je dokázateľne geologicky mladšia ako ostatné územie (porov.: Sväté písmo Starého i Nového zákona. SÚSCM: Rím, 1995, vysvetlivky ku Gn 24-29, s. 71).

Deň sa chýlil ku koncu. Cestou od Mŕtveho mora sme za jeho severovýchodnou časťou (v Jordánsku) videli pohorie, ktorého súčasťou je vrch Nebo, z ktorého Mojžiš videl zasľúbenú zem a kde zomrel. Ešte sme sa zastavili v Jerichu, ktoré leží neďaleko Mŕtveho mora a rieky Jordán. Je známe ako najstaršie opevnené mesto na svete (8000 rokov pred Kristom) a tiež najnižšie položené mesto na svete (360 m pod úrovňou mora). Je to oáza uprostred púšte. Bolo to prvé mesto, ktoré dobyli Izraeliti, keď na ceste z egyptského otroctva po prechode cez Jordán vstúpili do zasľúbenej zeme. Pri Jerichu za Jordánom bol na ohnivom voze do neba vzatý prorok Eliáš a v Jerichu začal svoje účinkovanie jeho nástupca prorok Elizeus. Z čias Ježiša Krista je toto mesto známe predovšetkým kvôli jeho stretnutiu s mýtnikom Zachejom a uzdraveniu slepca Bartimeja. Videli sme veľký košatý figovník, vďaka čomu si môžeme živšie predstaviť, ako Zachej vyšiel na vysoký figovník. Za mestom sme zastavili pod Horou pokušenia. V polovičnej výške je na strmej skalnej stene postavený grécky ortodoxný kláštor.

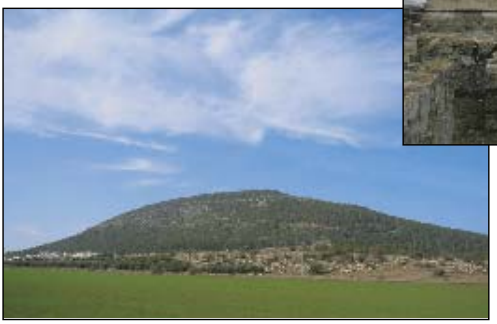

Snímka: www.simplyben.com

Piaty deň púte nás čakala Hora Premenenia a galilejské mestá Nazaret a Kána Galilejská. Na Hore Tábor zakúsili apoštoli Peter, Jakub a Ján niečo nádherné. Aj my sme teda boli plní očakávania, ktoré umocňoval nádherný slnečný deň. Cestou sme prechádzali neďaleko brodu Jabok, kde Jakub pri svojom návrate od Labana zápasil s Bohom a prosil ho o požehnanie. Na tomto mieste mu zmenil Boh meno: „Nebudeš sa už volať Jakub, ale Izrael, lebo si zápasil s Bohom..." (Gn 32, 29). Po tomto praotcovi bol pomenovaný celý národ.

Už zďaleka nebolo možné prehliadnuť Horu Tábor, ktorá sa vypína nad rovinatou krajinou. Niektorí sa dali hore vyviezť taxíkom, ostatní sme sa rozhodli zdolať túto horu peši po kľukatej asfaltovej ceste. Čím sme boli vyššie, tým sa nám otváral krajší a ucelenejší pohľad na úrodnú rovinu Ezdrelon. Na vrchole hory stojí Bazilika Premenenia, ktorá má tri lode, na pamiatku slov sv. apoštola Petra: „Učiteľ, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi" (Lk 9,33). Pôvodne tu stáli tri samostatné baziliky. Aj priečelie baziliky pozostáva z troch veží. Pod bočnými vežami sú kaplnky. Jedna je zasvätená Mojžišovi a druhá Eliášovi. Zo stredu baziliky vedie široké schodisko dole do krypty, kde sme slávili archijerejskú svätú liturgiu aj s liturgickým obliekaním biskupa. V homílii otec biskup hovoril o premenení Pána, ale v súvislosti s týmto tajomstvom našej viery aj o očakávaní nášho premenenia do nebeskej slávy. Hovoril o nádeji na večný život, ktorý sa pre nás môže začať už tu na zemi, ak prijmeme Ježiša Krista za svojho Pána. Homíliu otca biskupa dotvárali štyri mozaiky po bokoch v apside svätyne, ktoré predstavujú rôzne formy premenenia Pána: Kristovo narodenie, Eucharistia, Kristova smrť (Baránok Boží) a zmŕtvychvstanie. Na vitráži sú dva nádherné pávy – symboly nesmrteľnosti. V januári 1964 túto baziliku na Hore Tábor navštívil aj pápež Pavol VI., čo pripomína jeho busta.

S touto horou niektorí biblisti spájajú aj udalosť, pri ktorej Ježiš Kristus odovzdal učeníkom misijný rozkaz, a ktorú evanjelista Matúš uvádza slovami: Jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im Ježiš rozkázal" (Mt 28, 16).

Dole pod Horou Premenenia sme zajedli, kto čo mal, a vydali sme sa na cestu do Nazareta. Videli sme smerovú tabuľu do dediny Naim, ktorú bolo čoskoro z diaľky aj vidieť. Tu Ježiš vzkriesil mŕtveho mládenca, ktorého práve

Snímka: jpatokai.iki.fi

pochovávali. Zaujímavosťou je, že v Naime stojí katolícky chrám, ale v dedine už nežijú žiadni kresťania, a tak kľúče od neho má jedna moslimská rodina. Prechádzali sme krajinou, ktorá slúžila ako základ mnohým Ježišovým podobenstvám, videli sme polia posvätené jeho prítomnosťou, učením a zázrakmi. Táto rovinatá krajina je známa aj z viacerých miest Starého zákona. Na rozkaz prorokyne Debory pod vedením Baraka tu, na Ezdrelonskej nížine pri rieke Kišon, izraelské vojská porazili kanaánske vojsko. Ich víťazstvo sa ospevuje v nádhernej Deborinej piesni (porov.: Sdc 4; 5). Na tejto rovine sa odohral napríklad aj príbeh sudcu Gedeona, ktorý viedol Izraelitov v boji proti Madiánčanom. To sme sa už blížili do Nazareta, ktorý stojí na pahorkatine, a tak je ho z diaľky vidieť. Je to mesto, v ktorom žije veľa kresťanov a, ako nám bolo povedané, na Narodenie Pána je v ňom riadna vianočná výzdoba, čo inde v Izraeli nie je také samozrejmé.

Ľubomír Petrík

Pokračovanie nabudúce